

NIEUWS

uit D'n Nieuwe Hof

**Opening van
het 30ste
scholenproject**
'Kleur om te overleven'

**Terugblik op
50 jaar IVN**

Van een onderdak
bij het 'Skova' tot een
eigen lokatie

**Algemene Leden-
vergadering**

Noteer alvast
woensdag 19 april a.s.
in uw agenda !

**In gesprek met
Ton Bocxe**

de eerste voorzitter van
het IVN

Ons eerste adres:
het SKOVA gebouw
aan de
Waalrese weg 24

Een grotere ruimte
in de Petruschool
aan de Haagstraat

Eigen gebouwtje
'Het Stationneke' aan
de van de Venstraat

**NATUURWIJZER
IN VOOR NATUUR**

LENTE 2017

IVN: Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

IVN instituut voor natuureducatie en duurzaamheid is een organisatie van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een duurzame samenleving.

Lidmaatschap

Vriend van IVN: € 15,00

Landelijk lidmaatschap: € 24,00 per jaar.

Landelijk gezinslidmaatschap €16.60

Met het landelijk lidmaatschap steun je je eigen vereniging en het landelijk IVN.

Vrienden ontvangen 4x per jaar de Natuurwijzer / In voor natuur

Leden ontvangen daarnaast het landelijk IVN-blad: Mens en Natuur.

Lidmaatschap jeugdleden: € 15,00 per jaar.

Lidmaatschap "oudere" jeugdleden: € 20,00 per jaar.

U kunt het bedrag van het lidmaatschap overmaken op:

IBAN:NL19INGB 0001 6112 36 t.n.v. Penningmeester IVN VALKENSWAARD-WAALRE
BIC:INGBL2A

Opzeggen van uw lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 december van het lopende jaar .

Schriftelijk: J. van Heeswijk, Braambeslaan 15, 5552 PE Valkenswaard of

javanheeswijk@onsbrabantnet.nl

Verandering van emailadres ook doorgeven bij J .van Heeswijk. Zie hierboven

De website van onze afdeling is: <http://ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre>

Natuureducatie Centrum D'n Nieuwe Hof,

Bosstraat 25, 5553 CK VALKENSWAARD, telefoon 040-201 83 95

BESTUUR

Voorzitter	Emile Weijters Laurier 16 tel: 040-2075670	5552 GZ Valkenswaard
1e Secretaris	Anneke Droog Van Heemskerckstraat 18 tel: 040-2014727 E-mail: ivn.valkenswaard-waalre@live.nl	5554 PL Valkenswaard
2e Secretaris	Frans Vierstraete Sakervalk 11 tel: 040-2015117	5554 MD Valkenswaard
Penningmeester	Jan van Heeswijk Braambeslaan 15 tel: 040-2015307	5552 PE Valkenswaard
Leden	Jan Das Tonterstraat 18 tel: 040-2016075	5561 AN Riethoven
	Ad Baken Molenstraat 83 tel: 040-2015181	5554 JN Valkenswaard
	Gerrit Klitsie Geenhovensedreef 9 tel: 040-2046951	5552 BA Valkenswaard
	Ben Putman Mgr. Bannenberglaan 26 tel: 040-2215000	5581 AH Waalre

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	
	Activiteitenkalender	pag. 4
	Voorwoord	pag. 5
	Wist je dat.....	pag. 6
	IVN Valkenswaard-Waalre 50 jaar	pag. 7/8
	Gemeentelijke vrijwilligerspenning voor	
	Schoolgidsen Aalst-Waalre	pag. 9
	Streepjescode op de bomen	pag. 9
	De ransuil roept om hulp	pag. 10/11
	Vlinderen met (of zonder) kinderen 1n 2017	pag. 11
	Tuinvogels in onze wintertuin	pag. 12/13
	Rabobank Clubkas Campagne	pag. 13
	Waalre Waterdag, infomarkt	pag. 14
	Interview met Hr. A. Bocxe	pag. 15
	Opening schoolproject	pag. 16
	De goudsbloem	pag. 17
	Het Blokven in Waalre	pag. 18
Jaarvergadering		
	Uitnodiging agenda	pag. 19
	Notulen	pag. 20
	Jaarverslag	pag. 21
	Balans	pag. 22
	Financieel overzicht	pag. 23
Jaarverslagen		
	Scholenwerkgroep Aalst	pag. 24/25
	Wergroep Riethoven	pag. 26
	Redactie	pag. 27
	Woldersvenwandelingen	pag. 27
	Natuurwerkgroep Valkenswaard	pag. 28/29
	Bomenwerkgroep	pag. 30
	Natuurwerkgroep De Malpie	pag. 31
	Publiekswandelingen / natuurbelevingen	pag. 32
	Natuurwerkgroep Waalre	pag. 33/35
	Tuinwerkgroep	pag. 35
	Paaltjeswandelingengroep	pag. 36/37
	Cursus Natuurfotografie	pag. 37
	Vlindertuin Waalre	pag. 38/39
	Website	pag. 40
	Uitleen Projecten	pag. 41
	Cursuswerkgroep	pag. 41
	Vogelwerkgroep	Pag. 42/43
	Scholenprojectgroep	pag. 44
	Jeugd IVN	pag. 45/46

ACTIVITEITENOVERZICHT

Voorjaar 2017

Woensdagochtend

Elke woensdagmorgen is een vast aantal werkgroepen in en rond D'n Nieuwe Hof actief: de Tuin-groep, Documentatiegroep, Vogelwerkgroep en de Leskistengroep.

Jeugd-IVN

Groep 1 (8-10 jaar); woensdagmiddag 14.00 – 16.30 uur;

Groep 2 (11-13 jaar); zondagmorgen 09.00-12.15 uur;

Groep 3 (14 jaar en ouder); bijeenkomsten worden nader afgesproken.

Vlindertuin

Vanaf 1 april is de tuin op de dinsdagochtend en woensdagmiddag weer open. De speciale kinder-middagen voor dit seizoen worden op de website van het IVN gepubliceerd.

Schoolproject “Kleur om te overleven”

De komende maanden wordt het project bezocht door de verschillende groepen van de basisscho-len, buiten de schoolvakanties.

Wandelingen

Zondag 12 maart; Loonwandeling; 14.00 – 16.00 uur; startpunt Herberg 't Loon, Loonderweg 44, 5581 VG Waalre.

Zondag 2 april; “Aalsterheidewandeling”; 14.00 – 16.00 uur; startpunt: Café Hut van Mie Pils, Leender-weg 1, 5583 TC Waalre.

Zondag 9 april; Vogelwandeling “Op zoek naar de blauwborst”; 07.00 – 10.00 uur; startpunt Parkeer-plaats Venbergse Molen a/d Molenstraat 211, 5556 TA Valkenswaard

Zondag 14 mei; Vogelwandeling in het Leenderbos / Oasegebied; 07.00 – 10.00 uur; startpunt: Parkeer-plaats bij de Drie Bruggen, ingang Leenderbos, Zeelberg 37, 5555 XH Valkenswaard.

Zondag 28 mei; “Op zoek naar de voorjaarsbloei”; 14.00 – 16.00 uur; startpunt: Parkeerplaats v/d Hengelsportver. Venbergen, De Oase 5, 5555 XV Valkenswaard.

Zondag 11 juni; “Op zoek naar de wielewaal”; 07.00 – 10.00 uur; startpunt: hoek Paulusdal / Christoffel-pad, 5551 EA Valkenswaard.

Zondag 18 juni; “Tongelreepdalwandeling”; 14.00 – 16.00 uur; startpunt: Tennispark Eeckenrode, de Hurken 1 a, 5583 AA Waalre.

Vogelwerkgroep

Elke eerste dinsdagavond van de maand, bijeenkomst van de leden van de werkgroep.

Schoolgidsen Valkenswaard en Waalre

Waalre

donderdag 20 april; Bezoek Oertijdmuseum n Boxtel; Vertrek om 09.15 uur vanaf Stationskoffiehuis Valkenswaard (startpunt altijd IVN Gebouw, tijd 09.00 – 12.00 uur)

22 maart: Bezoek bamboekwekerij Valkenswaard

12 april: Mari de Bijl van Brabants Landschap

10 mei: Lentewandeling

13 juni: Jaarlijks busreisje

Natuurwerkgroep Waalre, Valkenswaard en Riethoven

De Natuurwerkgroepen ronden hun werkzaamheden in de buitengebieden af en vervolgen hun ac-tiviteiten in het najaar.

Wilt u komend najaar en winter deelnemen aan deze activiteit, neem dan contact op met :

Wim van Stipdonk of Ben Putman voor Waalre (040 2216573 of 040 2215000)

Harrie van de Broek voor Valkenswaard (040 2018239)

Jan Das (040 2016075) voor Riethoven of Ad Baken (040 2015181) voor de Natuur-werkgroep Malpie.

Diversen

Woensdag 19 april; Algemene Ledenvergadering; start 20.00 uur in IVN gebouw D'n Nieuwe Hof

Vrijdag 21 april: Belevingswandeling ism Natuurmonumenten; zie de berichten in de pers.

Voorwoord

Valkenswaard, 3 maart 2017

Beste IVN'ers

Deze uitgave van de Natuurwijzer/ In-Voor-Natuur is de eerste van het jubileumjaar, het jaar waarin we het 50 jarig bestaan van onze vereniging vieren. Om die reden is voor dit jaar de vertrouwde omslag vervangen door een speciale vormgeving, ontworpen door het artistieke redactielid Frans Vierstraete. Door middel van een aparte brief bent u op de hoogte gesteld van de activiteiten in het jubileumjaar. Dat betekent dat enkele activiteiten reeds achter de rug zijn, zoals de Binnendag van het Jeugd-IVN, de opening van het 30-ste Natuurproject voor de Basisscholen, de Sterrencursus en de Boomfeestdag.

Op 15 december jl. zijn de gesubsidieerde projecten "Natuurroutes Waalre" en "Vlindertuin" in de Vlindertuin Waalre, opgeleverd aan de gemeente Waalre en het Streekorgaan Boven-Dommel. Deze projecten zijn mogelijk geworden door ondersteuning van de hierboven genoemde organisaties. Door de vrijwilligers van de werkgroepen en de projectleider Ben Putman is een flinke berg werk verzet. Daarom wil het bestuur de mensen bedanken voor deze prestatie.

Wat de Binnendag betreft: ca. twintig kinderen hebben op 12 februari deelgenomen aan een zeer interessante en leuke dag rond het thema Duurzaamheid. Aan de hand van een aantal uitdagende opdrachten werden de jeugdige deelnemers bekend gemaakt met het onderwerp Duurzaamheid.

Op woensdagmorgen 15 februari jl is onder grote belangstelling voor de dertigste keer *het nieuwe schoolproject "Kleur om te overleven" geopend door wethouders van de gemeente Valkenswaard en de gemeente Waalre. Het schoolproject wordt in de periode februari t/ m november bezocht door enkele duizenden schoolkinderen van de basisscholen. Het feit dat we dertig jaar het Natuurproject organiseren voor de basisscholen betekent, dat deze schoolprojecten in een behoefte voorzien. Al met al een geweldige prestatie van de leden van de werkgroep. Namens het bestuur bedankt voor jullie geweldige inzet.*

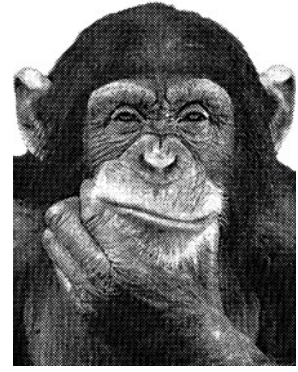
Een groot deel van deze uitgave is gewijd aan de Algemene Ledenvergadering op 19 april a.s. Zo treft u aan de agenda, het verenigingsverslag, jaarrekening en begroting en de diverse jaarverslagen van de werkgroepen. Uiteraard hoopt het bestuur op deze avond veel leden te ontmoeten.

In december van het afgelopen jaar hebben twee vrijwilligers uit Waalre, Marie Louise Stenden en Jolanda van de Heuvel, de gemeentelijke vrijwilligerspenning van Waalre ontvangen voor hun jarenlange inzet voor het schoolgidsenwerk. Vanaf deze plaats willen wij beide vrijwilligers van harte feliciteren met deze erkenning door de gemeente Waalre en bedanken voor hun jarenlange inzet.

Wij hopen u te ontmoeten op de komende Algemene Ledenvergadering op 19 april a.s.

Namens het bestuur IVN Valkenswaard-Waalre,
Emile Weijters, voorzitter

Wist u dat?

- Afgelopen december door de gemeente Waalre aan twee schoolgidsen de gemeentelijke vrijwilligerspenning is uitgereikt, te weten Marie Louise Stenden en Jolanda van de Heuvel.
- Een drietal wandelingen in Waalre (de z.g. paaltjeswandelingen) gedigitaliseerd gaan worden door middel van een app “Ons Bos” en te zijner tijd gedownload kunnen worden.
- Het Jeugd IVN op zondag 12 februari jl voor alle groepen de Binnendag heeft gehouden rond het onderwerp Duurzaamheid.
- Op de Binnendag het jubileumjaar geopend werd door een muur van legoblokjes te slechten.
- Op die dag ca. 20 Jeugd IVN'ers zich met veel enthousiasme hebben bezig gehouden met het onderwerp Duurzaamheid en met energie, plastic, papier scheppen, schimmels etc. bezig zijn geweest.
- De afgelopen sterrencursus, gehouden in februari—maart 2017, door 24 deelnemers is gevolgd.
- De deelnemers van de sterrencursus genoten hebben van het kijken naar de diverse wintersterren-beelden en van het bezoek aan het Pieters planetarium in Astén.
- De Vogelwerkgroep op 21 februari gestart is met een vogelcursus met 25 deelnemers.
- De diverse media aandacht besteed hebben aan het 50 jarig jubileum van onze vereniging.
- Het getal 50 op een bloemrijke manier is weergegeven in de voortuin van het IVN-terrein
- De Natuurwerkgroepen(Natuurwerkgroep Riethoven, Natuurwerkgroep Waalre, Natuurwerkgroep Valkenswaard en de Natuurwerkgroep Malpie) in verband met het komend broedseizoen hun activiteiten rond medio maart gaan afsluiten.
- Als je geïnteresseerd bent in de Natuurwerkgroepen, je contact kunt opnemen met de contactpersonen van deze werkgroepen:

Natuurwerkgroep Riethoven	met	Jan Das	040 2016075
Natuurwerkgroep Valkenswaard	met	Harrie van de Broek	040 2018239
Natuurwerkgroep Waalre	met	Wim van Stipdonk	040 2216573
Natuurwerkgroep Malpie	met	Ad Baken	040 2015181
- In het kader van “Wandelweek Valkenswaard”, onze afdeling samen met Natuurmonumenten, een belevingswandeling organiseert op vrijdag, 21 april a.s.
- De Boomfeestdag in 2017 wordt gehouden op woensdag 22 maart a.s. Zie de persberichten voor details.

Vijftig jaar geleden....

om precies te zijn op 19 oktober 1967, vond de oprichtings-vergadering plaats van onze vereniging. Een van de redenen om te komen tot een IVN afdeling was sterk ingegeven door het probleem van vervuiling en vernieling van parken, plantsoenen en buitengebieden in onze gemeente, reden waarom ook de politiekorpschef Hr. Panis betrokken was bij de oprichting. Men was het erover eens dat veel aandacht geschonken moest worden aan het geven van voorlichting aan de burgers over de schoonheid van de natuur.

Een eerste bestuur met de Hr. Bocxe als voorzitter, de Hr. Gerlings als secretaris en de Hr. Hikspoors als penningmeester, ging aan de slag met het werven van potentiële natuurgidsen en het organiseren van activiteiten zoals lezingen en excursies. De eerste wandeling overtrof de verwachtingen. 180 Wandelaars verzamelden zich voor deze natuurwandeling en gedurende het gehele jaar bereikte men met de wandelingen ruim 600 personen.

De volgende jaren werd veel aandacht gegeven aan het opleiden van Natuur-gidsen, het verzorgen van wandelingen en lezingen, het inventariseren van vogels en planten. In 1970 verschijnt het eerste periodiek van de nieuwe afdeling, genaamd:

"KONTAKTBLAD IVN afdeling Valkenswaard". Er zijn dan ruim 65 leden, 20 natuurgidsen waarvan 7 in opleiding. In de daaropvolgende jaren groeit het aantal leden gestaag. In de statuten staat beschreven dat de gemeenten Valkenswaard, Waalre en Riethoven tot het werkgebied behoren.

In de 70- en 80er jaren wordt veel aandacht gegeven aan cursuswerk, Scholenwerk en jeugd IVN mede door de bezielende leiding van Jan van den Nieuwenhof die inmiddels tot het bestuur was toegetreten.

In deze periode ontwikkelt zich een maatschappelijke zorg over de leef-omgeving, mogelijk een van de redenen waarom het ledental zo sterk groeit in die tijd. De behoefte aan een eigen ruimte begint zich duidelijk af te tekenen. Aanvankelijk, vanaf de

beginjaren 70, gehuisvest in een kleine ruimte bij het buro SKOVA (stichting Sociaal Cultureel Opbouwwerk Valkenswaard) werd na enkele jaren een leslokaal van de Petruschool in gebruik genomen, gevolgd door een verhuizing naar het Stationneke. Hier werden de definitieve plannen gesmeed voor een volledig eigen huisvesting in de Bosstraat in het gebied de Kleine Meer.

Het open terrein bij het Stationneke werd als opslagterrein gebruikt voor de bouwstenen, houtmaterialen, etc. Na de inzet van de architect van Duijnhoven, de bouwheer Gijs Boelens en vele vrijwilligershanden werd in 1985 D'n Nieuwe Hof in gebruik genomen. Terecht was de vereniging trots op dit onderkomen. De inmiddels in aantal gegroeide werkgroepen konden zich nu volledig ontplooiën.

Zo werd in 1987 het eerste Natuurproject voor de basisscholen uitgevoerd. De

Directeur IVN Piet Steltman, feliciteert jvd Nieuwenhof, tgv het 10-jarig bestaan van de afdeling.

Heemtuin achter het IVN gebouw wordt tot ontwikkeling gebracht en de samenwerking met VELT en de Kinderboerderij krijgt gestalte.

Vanwege voldoende omvang splitsen in tweede helft van de 80-er jaren de Waalrese leden zich af en vormen een eigen afdeling, financieel gesteund door de afdeling Valkenswaard. Op diverse fronten worden activiteiten nog samen uitgevoerd o.a. cursuswerk en heemkundige verkenningen.

Waalre ontwikkelt een eigen Vlindertuin en Riethoven richt een eigen Insektentuin in. Over en weer worden inleiders en docenten uitgewisseld. De nieuwe Natuurwerkgroep Valkenswaard leert het klappen van de zweep van de mensen van de Natuurwerkgroep Waalre. Omdat men in Waalre geen nieuwe bestuurders kon vinden zijn na 25 jaar de twee afdelingen weer samengegaan, met de combinatie-naam Natuurwijzer/In-Voor-Natuur voor het verenigingsblad. Na deze samen-voeging bestaat onze afdeling uit ca. 350 leden (incl. de jeugdleden) en

worden de diverse activiteiten uitgevoerd door een 25-tal werkgroepen.

De Natuurprojecten voor de basisscholen gedurende de afgelopen 30 jaar, waarbij jaarlijks meer dan 2500 kinderen ons gebouw bezoeken, leidt tot een hoge naamsbekendheid bij de jeugd en jong volwassenen. Die naamsbekendheid wordt nog eens versterkt door jaarlijks het IVN gebouw in te richten als verblijfplaats van Sinterklaas samen met de wijkcommissie Turfberg.

Wel zien we nauwelijks aanwas van nieuwe "jonge" leden, een trend die algemeen bij verenigingen, anders dan sportclubs, wordt geconstateerd.

De uitdaging voor de toekomst is het continueren van de natuureducatieve activiteiten van onze vereniging door het werven van vrijwilligers en/of samen te werken met andere afdelingen in regioverband. De grote naamsbekendheid van onze vereniging speelt hierbij in ons voordeel. Onze vereniging zal die uitdaging in de komende jaren aan moeten gaan.

Emile Weijtens

Het huidige IVN gebouw D'n Nieuwe Hof

Gemeentelijke vrijwilligers- penning voor schoolgidsen Aalst-Waalre

Marie-Louise Stenden en Jolanda van den Heuvel ontvingen op 16 december de vrijwilligerspenning en oorkonde van de gemeente Waalre. Zij kregen deze onderscheiding uit handen van wethouder Alexander van Holstein als dank voor hun jarenlange inzet als schoolgids voor het IVN Valkenswaard Waalre. Beide dames bemannen nog steeds met veel enthousiasme een post bij de school-projecten Het Loon en het Meeuwven. Verder is Jolanda ook actief als coördinator voor alle IVN activiteiten van OBS Ekenrooij.

Chantal van der Strigt

Streepjescodes op de bomen

Het mysterie van de streepjes is opgelost. Ik heb het net aan de persoon gevraagd die ze erop heeft gezet.

Gele horizontale strepen geven de buitenste markering aan waar de harvester tussendoor moet rijden.

Oranje stippen moeten worden geveld.

Blauwe stippen moeten blijven staan en verticale oranje strepen geven het midden van de harvester baan aan.

Een harvester is zo'n machine die de bomen velt, stript en op maat zaagt.

De reden is dat ze elke uitdunronde (ca 5 jaar) dezelfde baan willen gebruiken, omdat de ondergrond waar ze met zwaar materieel overheen rijden, ongeveer 30 jaar nodig heeft om te herstellen. Op deze manier voorkom je dus dat je de gehele bosbodem vernielt. Dit is tevens de reden dat men in kwetsbaar natuurgebied het liefste heeft dat IVN met handgereedschap onderhoud doet, want dan wordt de bodem vrijwel niet verstoord.

Jos Hulhof,
Natuurwerkgroep Waalre

Ransuil roept om hulp!

Voor een nieuw project is de Uilenwerkgroep in samenwerking met het IVN van Valkenswaard op zoek naar roestplaatsen van de ransuil, en we kunnen uw hulp daar goed bij gebruiken.

Al jarenlang zetten de Uilenwerkgroep en het Brabants Landschap zich in voor de bescherming van uilen. Zo worden op diverse plaatsen broedkasten opgehangen voor soorten zoals de kerk- en steenuil. Dit zijn echter maar enkele soorten die voorkomen in Brabant. Zo kennen we ook de bosuil en ransuil. Met name de laatste soort staat op dit moment erg in de belangstelling bij de Uilenwerkgroep.

Gedurende de winterperiode zoeken ransuilen elkaar op in speciaal door hun uitgeselecteerde bomen. Onder andere de toppen van de spar en den worden gebruikt als gezamenlijke rustplaatsen, waar de ransuil zich overdag schuilhoudt. Deze plekken noemen we roestplaatsen. Een boom kan al voor tientallen ransuilen een roestplaats bieden.

De ransuil is een uil van ongeveer 35 cm groot en hij heeft opvallende pluimpjes boven op zijn oren. Het geluid van de uil doet denken aan dat van een piepende schommel. Echter, dankzij de goede ca-

mouflage en de fijne naaldstructuur van een spar of den, kunnen deze uilen wat moeilijk te spotten zijn. U kunt als oplettende wandelaar de sporen van een ransuil terugvinden aan de voet van een boom. Vaak liggen er op de grond rondom een roestplaats uitwerpselen van de uil zoals mest en de welbekende uilenballen.

Omdat er weinig bekend is over de locaties van de roestplaatsen in de gemeente Valkenswaard, doen we een oproep aan iedereen die waarnemingen of tips heeft. Wellicht bent u tijdens het wandelen braakballen tegengekomen in het bos, of kent u een roestplaats in uw wijk. Deze informatie kan door de Uilenwerkgroep goed gebruikt worden bij de algehele inventarisatie van ransuilen in Brabant.

Natuurlijk zal er vertrouwelijk met de verkregen informatie omgegaan worden.

Het is immers niet de bedoeling de dieren te verstoren, ook de exacte locaties van

roestplaatsen worden niet openbaar gemaakt i.v.m. eventuele fanatieke fotografen.

We stellen het erg op prijs als u uw waarnemingen wilt doorgeven op onderstaand adres of telefoonnummer.

Namens de Uilenwerkgroep, stichting Brabants Landschap en IVN Valkenswaard-Waalre bedanken wij u alvast voor uw medewerking.

Email: plvbovendommel@outlook.com

Telefoon: 06-55252874

Ewoud Vreugdenhil (projectcoördinator)

Vlinderen met (of zonder) kinderen in 2017

Op 1 april begint het nieuwe vlinderseizoen. De Vlindertuin in Waalre is dan weer open voor publiek. Iedereen is welkom om te komen genieten van de sfeervolle tuin, en om al het planten- en dierenleven in de tuin zelf te ontdekken.

Ook in 2017 wordt tussen 1 april en 1 oktober maandelijks een kindermiddag georganiseerd. Basisschoolkinderen kunnen dan met (groot)ouders, oppas of een andere volwassene op avontuur in de tuin. Tasjes met onderzoeksmateriaal worden gratis uitgeleend, een kleine donatie voor de tuin is natuurlijk welkom.

De data zijn: 26 april, 31 mei, 28 juni, 19 juli, 9 augustus, 20 september telkens van 14.00 tot 16.00 uur.

Geen (klein)kinderen om mee naar de Vlindertuin te gaan? Geen nood, de poort is altijd open voor klein én groot. Belangstellenden kunnen op elk moment een kijkje nemen.

De Vlindertuin ligt in het bos bij de Blokvenlaan in Waalre-dorp. Tegenover huisnr. 43 ongeveer 150 meter het bospad volgen. Auto's graag parkeren aan de Blokvenlaan, fietsen kunnen bij de tuin gestald worden. Tot ziens in de Waalrese Vlindertuin!

Fanny van Zon

Tuinvogels in onze wintertuin

Als het bijna Kerstmis is, begin ik aan mijn jaarlijks terugkerende traditie onze tuin winterklaar maken voor de vogels.

Er wordt een oude boomstam in de grond gezet met een (dwars)stok er boven op. Daar hang ik een zaadsilo aan, ook een rood beschilderde bloempot met grote vetbol en enkele pindanetjes. Het geheel versier ik met bessentakken van hulst en een aantal rode kornoelje takken.

Vanuit de huiskamer kunnen we het geheel mooi observeren. Aan de buitenmuur vlakbij het keukenraam komt de pindakaaspot en achter in de tuin een voederplank voor de grotere vogels (in de zomermaanden is dit de plek van onze houten uil). Het voederhuisje staat er natuurlijk het hele jaar door, wel hebben we geprobeerd de zijanten af te zetten met dunne twijgjes van rode kornoelje zodat het huisje alleen bereikbaar is voor de kleinere vogeltjes. Helaas blijkt dat niet helemaal te werken ... duiven en zelfs de kauwen wringen zich er geregeld toch tussendoor.

Maar deze winter bleef het de eerste weken verrassend rustig. Vaak wel een roodborst ... soms merel, winterkoning, heggemus, 2 Turkse tortels (altijd samen) en natuurlijk diverse kauwen. Jammer genoeg bijna geen meesjes.

Maar ik was niet de enige die zo weinig vogels en met name mezen zag. Bij de Jaarrond Tuintelling waar ik al 1 ½ jaar elke week mijn tuintelling (vogels, planten, insecten etc.) doorgeef, kregen we te

horen dat er onder de merels een ziekte heerste waaraan vele merels dood gingen. En weinig mezen ... men vermoedt door veel minder broedsels in 2016 en dat ze nog in het bos zijn waar nog veel voedsel is.

Maar nu (begin februari) een drukte van jewelste in de onze tuin. We zien dat er ineens veel meer meesjes zijn. Nu hangen er soms wel 5-6 pimpelmezen aan de voedertak, ook bezoeken ze geregeld de pindakaaspot. Ook koolmezen, zelfs staartmezen hebben onze tuin weer gevonden én vorige week had manlief zelfs 2 kuifmezen ontdekt.

Verder zien we geregeld 4 vinken, een boomkruiper die onderaan de stam van onze oude perenboom begint te klimmen, boven aangekomen vliegt hij terug naar beneden en begint weer van voor af aan (in tegenstelling tot boomklever die op en neer langs de stam klimt en daalt). Een gaai en 2 eksters zijn ook van de partij en enkele houtduiven. Vorige week kwamen 3 groenlingen 'op bezoek', dat is elk jaar

pas op het eind van de winter. Net als de sijsjes, maar die hebben we nu nog niet gespot. En toeval of niet, met de verrekijker kreeg ik zelfs een goudhaantje in beeld, wat een klein grappig vogeltje.

De huismus, die weer winnaar geworden is bij de Nationale Tuintelling in het weekend van 28 en 29 januari, zien wij nooit in onze tuin. Wel heggenmussen waar ik al blij mee ben. Vaak pak ik mijn fototoestel om het geheel vast te leggen. Het is zo mooi, zeker als het gesneeuwd heeft of met zo'n heerlijk lenteachtig zonnetje het is écht genieten van allerlei vogels in onze wintertuin.

'Vogelgroet' van
Dinie van Lieshout-Ras.

Grote clubkas campagne

Van 6 tot en met 30 april 2017
kan er weer gestemd worden
bij de Rabobank CLUBKAS
campagne

Laat dit niet schieten !

Waalre Waterdag

Water Infomarkt op 8 april

Mens en natuur kunnen niet zonder water. Water is mooi en onmisbaar voor alles wat leeft, groeit en bloeit. Natuurbeheer en -herstel vragen ook veelal om goed waterbeheer en inrichting van het watersysteem, ze gaan hand in hand. Gelukkig dat water binnen het IVN Valkenswaard-Waalre vaak aandacht krijgt.

Er speelt op dit moment veel met water, mede door de klimaatverandering die steeds meer voelbaar wordt. Vorig jaar juni hebben we de effecten van extreme regenbuien in onze regio ondervonden, met schade voor de natuur, (agrarische) ondernemers en bewoners tot gevolg.

Voor een klimaatrobuuster waterbeheer zijn veel verschillende maatregelen nodig. Primair liggen er taken bij gemeenten en waterschappen. Maar ook bewoners en bedrijven kunnen hun belangrijke 'steentje' bijdragen. Dit kan onder andere door de tuin te gebruiken om regenwater de grond in te laten stromen in plaats van versteende tuinen (actie 'steen eruit-plantje erin') en door regenwater van daken te laten afvloeien in de tuin, in plaats van naar het riool. Namelijk, bij regenpieken raakt het riool snel overbelast met vervelende gevolgen voor mens en natuur.

Omdat water een actueel onderwerp is organiseren we een WaalreWaterdag op 8 april van 11.00 – 15.00u in Den Hof. Het is een informatiemarkt en voor iedereen open, gratis koffie/thee staat klaar bij cafe Moonen. Op verschillende aspecten van water wordt informatie gegeven o.a.:

- Hoe bouw ik een watervriendelijke tuin.
- Hoe mooi en bijzonder is de Tongelreep.
- Klimaatverandering en water, en wat

doet het Waterschap.

- Wat kunt u zelf doen om wateroverlast bij regenpieken te beperken.
- Water voor de Duurzaamheidsagenda van de gemeente.
- Rollen van de gemeente, het waterschap en die van bewoners en bedrijven.
- Voorlezen van een waterverhaal voor de allerkleinsten.
- Een pubquiz voor de iets grotere kinderen.

De infomarkt wordt georganiseerd door twee bestuursleden van het Waterschap uit Waalre (Nan Zevenhek en ondergetekende) en Groen Links. Zoveel mogelijk lokale ondernemers zoals een hovenier, een bouwmarkt en hydro-logisch adviseur zijn betrokken. Tevens zijn een ecologe, de watergraaf en een dagelijks bestuurslid van het Waterschap en de gemeente aanwezig voor vragen en om in gesprek te gaan.

In de Schakel van 22 maart - Wereldwaterdag- wordt een flyer verspreid. Voor meer informatie met tips: <https://www.waternatuurlijk.nl/dedommel/>

Ik hoop dat het initiatief aansluit bij de interesse van IVN-leden, uiteraard ook uit Valkenswaard, en dat we u dan mogen begroeten.

Mado Ruys
Algemeen Bestuurslid Waterschap De Dommel voor Water Natuurlijk Waalre

Interview A. Bocxe

“Het is al zo lang geleden!”

Gesprek met de eerste voorzitter van het IVN: Ton Bocxe

Vijftig jaar IVN Valkenswaard betekent ook vijftig jaar bestuur van de vereniging. Als je dan de lijst ziet van mensen, die als bestuurslid, secretaris, penning-meester en voorzitter zich hebben ingespannen voor het IVN, is dat heel indrukwekkend. Een aantal mensen hebben meerdere functies gehad binnen het bestuur. Daarnaast hebben ze bijna allemaal ook gefunctioneerd binnen de werkgroepen. Wat een betrokkenheid, wat een energie onder het dak van het IVN!

In die vijftig jaar waren er acht voorzitters. Sommige kort, sommige lang. Inmiddels zijn er ook heel wat bestuursleden overleden. Het wordt steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden voor de vele taken in bestuur en werkgroepen. Iets waar alle verenigingen in deze tijd last van hebben.

Het was erg leuk om de eerste voorzitter van de vereniging te ontmoeten, de heer A. Bocxe die nog bij de oprichting van het IVN betrokken was. Daaraan vooraf ging het verzoek van de heer Panis, korpschef van de Gemeentepolitie Valkenswaard aan een aantal genodigden om te bespreken hoe de natuur rond Valkenswaard te beschermen. De aanwezige Frater Simon Deltour uit Eindhoven stelde voor om een afdeling van de landelijke IVN vereniging op te richten. Daarbij lag het accent op voorlichting en natuureducatie voor jong en oud. Op 19 oktober 1967 vond de oprichtingsvergadering plaats. Ton Bocxe werd de eerste voorzitter.

“Het is al zo lang geleden”, verzucht Ton Bocxe, als we praten over zijn voorzitterschap vijftig jaar geleden. In november 2017 wordt hij negentig. “De dokter heeft me gezegd, dat ik nu wel honderd kan worden!” Dit na een moeilijk najaar met ziekte en ongemak.

Ton en zijn vrouw hielden van ruig kamperen. De natuurcampings van Staatsbosbeheer met als enige voorziening een kraantje om water te halen werden door het gezin Bocxe graag bezocht.

Vanaf 1960 was Ton kampeermentor bij de ANWB campings waar hij met zijn kampeerpas vrij kon kamperen. Hij nam dan mensen mee de natuur in. De ANWB verwees hem naar de gidsencursussen, die door frater Simon Deltour in Eindhoven werden gegeven.

Met de gidsen ging Ton op weekend en in die tijd kwam hij ook bij Willem Iven (de dichter!) die bij Staatsbosbeheer werkte en alles wist van wilde planten. Ton ging zelf gidsen op de Strabrechtse Heide.

In 1967 werd het IVN opgericht bij De Valk en burgemeester van Hellenberg Hubaer was er bij. Ton was gevraagd om voorzitter te worden. Hij werkte onder meer samen met Piet Gerlings, secretaris en dhr. Hikspoors als penningmeester. Er werd vergaderd bij de mensen thuis.

De IVN wandelingen werden aangekondigd in de krant en met de Flora in de hand begeleidde ook Ton de wandelaars. De Vogelwandelgroep (Thijs Bots e.a.) maakte eveneens deel uit van het IVN. Het voorwandelen vond hij fijn en hij ging dan met de fotocamera op stap. Fotograferen en filmen doet hij nog steeds. In zijn bestuursperiode waren de scholenprojecten nog niet gestart. “Maar ik vind het prachtig wat daar gebeurt,” aldus Ton.

“Waarom ik na twee jaar gestopt ben, weet ik niet meer”, zegt Ton. “Vermoedelijk speelde de gezinssituatie een rol en ik had ook veel werk en functies, waardoor ik altijd op pad was.” Hij herinnert zich dat hij er wel bij was toen in 1992 bij het zilveren jubileum van het IVN Valkenswaard het natuurleerpad Brugven bij de oude spoorbaan geopend werd door burgemeester Tops. Het nieuwe pad was beschreven door Jan van den Nieuwenhof.

Gelukkig brengt Riet Hendriks hem trouw de Natuurwijzer, die hij nog altijd met plezier leest.

Annelies Theeuwes

Opening 30ste scholenproject: “Kleur om te overleven”.

Op 15 februari presenteerde de projectgroep haar 30ste scholenproject. De opening kreeg zoals altijd weer een feestelijk tintje. Mevr. Hetty Tindemans en de heer Alexander Holstein vertegenwoordigden de gemeentes Valkenswaard en Aalst-Waalre.

Beiden hielden een korte toespraak waarin het belang van deze projecten duidelijk naar voren werd gehaald. Zonder mevr. Tindemans tekort te doen, wil ik toch graag een extra compliment uitdelen aan de heer Holstein. Hij ging op een heel brede en verrassende manier in, op het belang van kleuren: niet alleen in de natuur, maar ook in onze menselijke samenleving. Hij had zich duidelijk goed ingelezen in het onderwerp!

Fanny had weer een ludieke manier bedacht voor de “openings-act”. Beide wethouders kregen een quiz voorge-schoteld, waarbij ze antwoord moesten geven op soms lastige vragen. Die hadden allemaal te maken met de kleuren van de regenboog. Gelukkig kregen ze hulp van een deskundige assistente, Lies! Blijkbaar was dat ook voor haar een verrassing!

Het nieuwe project zag er zoals altijd weer fantastisch uit. Er was met man en macht gewerkt om alles weer op tijd klaar te krijgen. Het bestuur uitte haar waardering met een extra attentie voor de projectleden vanwege hun 30 jarig jubileum.

Het is hard werken, en ze moeten het met steeds minder mensen doen. Dus: van harte gegund en proficiat! Hopelijk kan het nog heel wat jaren zo doorgaan.

Na de powerpoint-presentatie was er tijd voor koffie en allerlei lekkers, ook weer zelf gebakken door de projectgroep. Het ging er letterlijk in als koek! Er was veel belangstelling. IVN-leden, schoolgidsen, vertegenwoordigers van vaste leners.

Iedereen kreeg de kans om langs de posten te gaan en uitleg te krijgen, maar er was ook volop gelegenheid om elkaar te ontmoeten en een praatje te maken.

Al met al een geslaagde feestelijke dag, waardoor iedereen weer extra gemotiveerd is om er samen een fijn en leerzaam jaar van te maken.

Nelly van der Burgt.

Goudsbloem (Calendula officinalis)

Naar aanleiding van de viering van het 50-jarig oftewel GOUDEN jubileum heeft de redactie bedacht, dat wat extra aandacht voor de goudsbloem wel gepast is.

Iedereen kent de knaloranje goudsbloem: ze staat in elke plattelandstuin. Deze prachtige bloem bloeit gedurende de hele zomer en een stuk van de herfst, zoals haar Latijnse naam trouwens al aangeeft: een afleiding van het woord *Calendae*, dat op de Romeinse kalender de eerste dag van elke maand aangaf.

Eigenlijk is de goudsbloem door sjoemen in de categorie kruiden terechtgekomen. Minder bedeelde Romeinen gebruikten het in plaats van de dure saffraan en tegenwoordig wordt er nog steeds op die manier gesjoemeld! De goudsbloem kan het ook niet helpen dat ze zo'n goede kleurstof bevat, *calenduline*, die een prachtige kleur geeft aan boter, kaas, soepen, sauzen en gebak. Eten moet tenslotte ook mooi zijn om te zien. *Calenduline* lost op in vet en om er deeg mee te kleuren moeten de gouds-bloemblaadjes eerst worden gekookt in melk.

In de Middeleeuwen was de goudsbloem heel populair; vooral soep werd er mee gekleurd. Er werd ook gedacht dat de plant goed was voor de gezondheid:

“Alleen al het zien van de goudsbloem verjaagt een slecht humeur en verscherpt de blik. Meisjes maken er kransen van voor hun naamdag en verjaardag als hun hoofd mooi *geel en rood is*.”

De goudsbloem is afkomstig uit Zuid-Europa en het Oosten, en het kweken ervan is supereenvoudig. Het is een jaarlijkse plant die in de lente direct in de volle grond gezaaid wordt. De oranjegele bloemknoppen komen afzonderlijk aan het uiteinde van de stengels. De bloemblaadjes zitten 2 à 3 lagen rond de bloemkop (lintbloem). Ze worden van de bloem afgehaald op het moment dat die in volle bloei staat. Dan worden ze snel in de schaduw gedroogd, want in de zon verbleken ze. Als ze droog zijn, moeten ze in een donker, droog en geventileerd vertrek bewaard worden, of in een goed afgesloten trommel.

Goudsbloemblaadjes worden in de farmacie nog steeds gebruikt om hun krampstillende en wondhelende werking.

Irene Martens.

▲ Wim van Stipdonk in het verdroogde Blokven in Waalre. Op sommige plaatsen staat alweer een beetje water. FOTO JURRIAN BALKE/FOTOMEULENHOF

Het Blokven: zwak, maar de moeite waard om te redden

In 2012 was het Blokven één van de vele verdroogde vennen in de gemeente. Vijf jaar later is er een ommekeer tot stand gekomen. Met hulp van de buurtbewoners.

onze correspondent
Jan Sinot

Waalre

De Waalrese vennen waren er slecht aan toe in 2011, zo bleek uit een inventarisatie van de natuurwerkgroep van het IVN. Algemene verdroging en het voedselrijker van de vennen was hier debet aan. Na overleg met de gemeente is vervolgens besloten de vennen mee te nemen in het integrale natuurbeheerplan.

Concreet betekende dat: de natuurwerkgroep levert vrijwilligers voor handmatig onderhoud aan de oevers – het verwijderen van

struiken en jonge boompjes – en de Bosgroep Zuid Nederland doet het machinewerk.

Informereren

Belangrijke taak voor Ben Putman namens de werkgroep is het informeren van burgers en het mobiliseren van vrijwilligers. Die aanpak blijkt succesvol: „Verenigingen zoals de Scouting en de Loopgroep Waalre doen jaarlijks met natuurwerkdagen mee, en bedrijven geven personeel de gelegenheid om mee te doen. Het Blokven is geadopteerd door de aangrenzende buurtvereniging.”

De eerste resultaten zijn inmiddels zichtbaar: op een drietal plekken in het ven staat een beetje water. De volgende stap is ‘shoppen’ van de vennenbodem: met machines een klein beetje van de bodem afschrapen. „Voorlopig blijft het daarbij”, legt Putman uit.

„Steile oevers en veel bomen rondom maken dat het ven zwak blijft. Maar voor de buurt is het een mooi parkachtig stukje natuur.”

Contactpersoon

Wim van Stipdonk, contactpersoon tussen Brabants Landschap en het IVN, vindt het Blokven ook qua dieren de moeite waard: „Je treft hier geregeld reeën, de hazelworm en de levendbarende hagedis huizen hier en ik vermoed dat er vossen en hermelijnen zitten.”

Van Stipdonk stuurt ook de vrijwilligersgroepen aan: „Met plezier, want het is gewoon een gezellige club die steeds groter wordt en waar ook steeds meer vrouwen actief zijn.” Rest nog de vraag of we binnenkort kunnen schaatsen op het ven. Putman lacht: „Over vijf jaar, mits de natuur wel een handje meehelpt.”

Uitnodiging

Algemene Ledenvergadering

Wij nodigen alle leden uit voor de Algemene Ledenvergadering
op woensdag 19 april 2017 om 20.00 uur in D'n Nieuwe Hof.

Agenda:

1. Opening en mededelingen.
2. Ingekomen post.
3. Verslag van vorige leden vergadering (20 april 2016).
4. Financieel verslag over 2016.
5. Begroting.
6. Verslag kascommissie.
7. Benoeming kascommissie: Bernard Fransen.
Aftredend Fanny van Zon en Frank Tolenaar
8. Jaarverslag van de vereniging en van de werkgroepen.
9. Bestuurssamenstelling: Ben Putman niet herkiesbaar.
10. Ons jubileumjaar.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

Na de pauze zal de werkgroep Jeugd-ivn een film laten zien,
die zij met de kinderen in de Biesbosch hebben gemaakt.

En... als altijd is er na afloop ruimte voor gezellig napraten
met een drankje en een knabbeltje.

Secretaris: Anneke Droog

Notulen van de Algemene Ledenvergadering gehouden op woensdag 20 april 2016.

Aanwezig: E. Weijters - J. v. Heeswijk - G. Klitsie - F. Vierstraete - B. Putman - J. Das - A. Baken - A. Droog.

Afwezig met berichtgeving: A. Dirksen - B. d. Haard - M. Kort - H. Hernaus - J. Jeurissen - A. Jeurissen - M. Schutze - D. v. Hout - A. Wagter - R. de Wit

1. Notulen van de Algemene Ledenjaarvergadering woensdag 20 april 2015 worden goedgekeurd.
2. Opening: Emile Weijters heet iedereen van harte welkom en zegt een dankwoordje aan allen die de avond zo goed verzorgd hebben, van bloemstukje tot koffie met wat lekkers en wat nog volgt na de pauze.
3. Er gaan drie kaarten rond voor degenen die ziek zijn (Jules Jeurissen- Lieke v.d. Heuvel – Tinie Severin) om ze beterschap te wensen.
4. Financieel overzicht: Jan van Heeswijk geeft zoals altijd weer goede uitleg van de financiën. Ook geeft hij uitleg over de veranderde regels van de erfpacht waardoor alles duurder uitkomt.
5. Verder is de vergadering voorgelicht over de zonnepanelen die ons mettertijd voordeel gaan opleveren. Bij handopsteking is het voorstel om door te gaan met de plannen voor de panelen aan genomen.
6. De begroting is goedgekeurd.
7. De Kascommissie: Frank Tolenaar en Fanny van Zon hebben de kas gecontroleerd en hun goedkeuring gegeven. Jan en Toos van Heeswijk worden hartelijk bedankt voor hun gastvrijheid en het vele werk dat het penningmeesterschap met zich mee brengt.
8. De samenstelling van de kascommissie: Frank Tolenaar en Fanny van Zon bieden zich aan om nog een jaar aan te blijven. Als derde kascommissie lid treed Bernard Fransen aan.
9. Bestuurssamenstelling: Emile Weijters voorzitter - Jan v. Heeswijk penningmeester - Anneke Droog en Frans Vierstraete 1e en 2e secretaris - Jan Das, afgevaardigde Riethoven . Leden van het bestuur: Gerrit Klitsie - Ben Putman - Ad Baken.
10. Jan Das was aftredend en herkiesbaar. Met handopsteking is Jan weer benoemd.
11. De Jaarverslagen van de werkgroepen zijn goedgekeurd.
12. Het jaarverslag van de wandelwerkgroepen is per ongeluk niet in de Natuurwijzer/ In Voor Natuur terecht gekomen. Emile heeft deze voorgelezen. Leuk om te horen dat de vleermuizen- en paddenstoelenwandelingen de meeste mensen trekken.
13. Contributie: Het afdragen van contributie naar het landelijk IVN gaat van 10 euro naar 12 euro per persoon.
14. Veilige handen: Om ongewenst gedrag te voorkomen is er een commissie gevormd. Daar in hebben zitting Emile Weijters – Gerrit Klitsie – Martha van de Nieuwenhuizen. De gedragscode overeenkomst is goed gekeurd door de Algemene Ledenvergadering.
15. Rondvraag: Fanny v. Zon: Wat zijn de plannen voor het 50 jarig bestaan en het openen van het 30ste project? Een jubileumgroep samenstellen en aan het werk.
16. Hoe staat het met de vorderingen van face-book: Ben en Donovan maken zich er sterk voor.
17. Jan v. Heeswijk: Jan geeft zijn complimenten aan de redactiewerkgroep.
18. Emile Weijters: Regio zaken: de cursus “met de jeugd de natuur in” is gestart en er is een wachtlijst voor de volgende cursus.
19. Gerrit Klitsie: De landelijke dag is heel leuk geweest.

Secretaris Anneke Droog

Algemeen Jaarverslag 2016

1. Het bestuur heeft vergaderd op de volgende data: 19 januari – 23 februari – 29 maart – 26 april – 7 juni – 28 juni – 23 augustus – 20 september – 15 november – 20 december.
2. De Algemene Ledenvergadering is gehouden op woensdag 20 april.
3. Er is voor twee bedrijven een duurzaamheidsmiddag georganiseerd waarvan één in december 2015 en één in maart . De medewerkers van die bedrijven hebben mee-geholpen de opslag op de heide te verwijderen.
4. Vereniging 't Velt heeft op maandag 25 januari, 1 februari en 22 februari een cursus ecologisch tuinieren gegeven.
5. Er heeft een sterrencursus en een bomencursus plaats gevonden.
6. Op woensdag 17 februari is het project “Het rijk van koning eik” van start gegaan.
7. Op vrijdag 5 februari zijn een drietal grote stenen door wethouder mevr. Tindemans geplaatst als symbolische afsluiting van het project “belevingspark De kleine Meer”.
8. Op woensdag 16 maart was de jaarlijkse boomplantdag in Valkenswaard en Waalre.
9. Vrijdag 4 maart en 21 oktober bezoek van wethouder mevrouw Tindemans.
10. Zaterdag 12 maart en 28 juni “VWC Voetje voor Voetje” over de vloer.
11. Op dinsdag 12 april en 22 november werkgroepenoverleg.
12. Zaterdag 11 juni slootjesdag voor de jeugd.
13. In augustus zijn er tellingen gehouden van de eitjes van het gentiaanblauwtje.
14. Dat wegens doorslaand succes Sinterklaas weer in ons gebouw heeft gelogeed en dit een blijvende traditie is geworden,
15. Alle IVNers die dit jaar in de lappenmand zijn beland hebben aandacht gekregen.

Secretaris Anneke Droog

Administratie : IVN Valkenswaard-Waalre
 Periode 1-1-2016 t/m 31-12-2016

Balans 1-1-2017

6-2-2017

Grootboekrekening	Debet	Credit
Kapitaal per 1 januari		€ 9.751,55
Kas	€ 201,90	
vooruit ontvangen bedragen		€ 2.000,00
Rabo Bedrijfsspaarrekening	€ 14.327,05	
Rabo Betaalrek	€ 4.282,89	
ING Betaalrekening	€ 3.637,97	
ING Spaarrekening	€ 4.078,66	
Nog te ontvangen	€ 285,61	
Voorziening groot onderhoud		€ 5.076,10
Reservering Jeugd IVN		€ 227,50
Reservering 50 jarig jubileum		€ 750,00
Reservering zonnepanelen		€ 1.500,00
Tussenrekening balans		€ 4.694,29
Pos. Saldo		€ 2.814,64
TOTAAL	€ 26.814,08	€ 26.814,08

FINACIEEL OVERZICHT 2016 EN BEGROTING 2017 IVN VALKENSWAARD-WAALRE

INKOMSTEN				UITGAVEN			
	BE- GROOT 2016	WER- KELIJK 2016	BEGROOT 2017		BE- GROOT 2016	WER- KELIJK 2016	BEGROOT 2017
ALGEMEEN				ALGEMEEN			
Contributies	6.900,00	5.774,60	6.500,00	Representatie	100,00	€ 73,49	100,00
Rente en kosten	10,00	0,00	10,00	IVN A.dam/District	1.550,00	1.281,80	1.300,00
Donaties	1.500,00	1.381,56	1.500,00	Telefoon	540,00	493,26	500,00
Subs. Gemeente V.waard	3.700,00	3.751,80	3.700,00	Secretariaat	500,00	470,44	500,00
Gem. Waalre Rev.Vlindertuin		1.448,30	0,00	Rente en kosten	0,00	80,71	100,00
Regio Bo.Do. Rev. Vlindertuin		3.101,60	0,00	Gas-Water-Elec.	2.200,00	2.859,09	2.800,00
Regio Bo.Do. Rev.Wandelingen		2.320,00	0,00	Verz. Algemeen	600,00	590,53	600,00
Gem. Waalre Schoolproject		342,50	0,00	Gem.heffingen	1.800,00	1.627,03	1.700,00
Gem. Waalre Maatsch. Subsidie (vooruit ontvangen)		2.000,00		Algemene kosten	600,00	538,97	600,00
Gebruik Gebouw	700,00	730,00	700,00	Huish. kosten	550,00	603,26	600,00
				Reservering Jubileum 2017	750,00		250,00
				Onderhoud gebouw	250,00	153,73	500,00
				Inventaris	300,00	456,67	300,00
				Abonnementen	100,00	130,00	130,00
				Notaris erfpacht	1.400,00		
				Reservering Zonnepanelen	1.500,00		
Subtotaal	12.810,00	20.850,36	12.410,00	Subtotaal	12.740,00	9.358,98	9.980,00
ACTIVITEITEN				ACTIVITEITEN			
Rev.Vlindert. Wa. Nog te best		806,09		Rev. Vlindert. Waalre Gem.	0,00	642,21	0,00
				Rev. Vlindert. Nog te best.		806,09	
				Scholenwwerk Aalst	100,00	64,38	100,00
				Paaltjes wandeling	200,00	96,16	100,00
				Natuurwerkgroep Waalre	100,00	457,88	500,00
Cursussen algemeen		14,80	15,00	Cursussen algemeen	60,00	0,00	50,00
Cursussen	100,00	651,78	700,00	Scholenwerk Algemeen	200,00	255,68	200,00
Uitleen project	1.300,00	1.455,00	1.400,00	Natuurwijzer in voor Natuur	1.500,00	1.686,56	1.600,00
Bezoek project	1.200,00	1.708,70	1.500,00	Scholenwerk (projecten)	1.200,00	619,59	1.000,00
Wand./lezingen	200,00	266,75	250,00	Tuinwerkgroep	150,00	178,92	150,00
				Vogelwerkgroep	100,00	45,23	100,00
				Milieuwerkgroep Waalre	100,00	0,00	100,00
				Bomenwerkgroep	50,00	0,00	50,00
Leskisten/kabouterpad	80,00	81,05	80,00	Leskisten/kabouterpad	150,00	44,13	150,00
				Dokumentatie	100,00	0,00	100,00
				Jeugd IVN	750,00	737,91	750,00
				Kopieerapparaat	700,00	235,89	700,00
				Res. vooruit ontv. bedragen		2.000,00	
				Rev. Vlindert. Waalre BoDo	0,00	3.065,41	0,00
				Rev. Wandelingen Bo. Do.	0,00	2.522,19	0,00
				Natuurwerkgroep Malpie	50,00	0,00	50,00
Vlindertuin Waalre		103,16	100,00	Vlindertuin Waalre	100,00	107,50	100,00
				Natuurwerkgroep V.waard	100,00	198,34	100,00
				Woldersven	50,00	0,00	50,00
Subtotaal	2.880,00	5.087,33	4.045,00	Subtotaal	5.760,00	13.764,07	5.950,00

TOTAAL € 25.937,69 € 16.455,00 € 23.123,05 € 15.930,00

Pos. Saldo 2016 € 2.814,64

Pos. Saldo 2017 € 525,00

In 2016 hebben alle basisscholen in Aalst, te weten De Drijfveer, De Meent, OBS Ekenrooij en de Christoffelschool, deelgenomen aan één of meer van onze projecten. Schoolgidsen en ouders hebben zich met veel enthousiasme ingezet om de kinderen een fijn natuurmoment te laten beleven!

Wandelingen onderbouw

De groepen 3 en 4 van OBS Ekenrooij, de Christoffelschool en de Drijfveer gingen in de lente op zoek naar lieveheersbeestjes of besteedden aandacht aan voorjaarsbloeiërs.

De 'beestjeswandeling' was dit jaar erg in trek: OBS Ekenrooij, de Drijfveer en de Christoffelschool gingen met groep 5 op zoek naar allerlei beestjes; er werd enthousiast gezocht naar wormen, lieveheersbeestjes, rupsen, kikkers, watervlooien en bloedzuigers.

Tijdens de herfstwandeling stonden de egel en de spin of de eekhoorn en zaadverspreiding centraal bij de groepen 3 en 4 van alle scholen in Aalst. Daarbij was er natuurlijk ook aandacht voor allerlei lente- en herfstverschijnselen tijdens de lente- en herfstwandelingen.

Projecten bovenbouw

In het voorjaar deden de groepen 6 van Christoffelschool, de Meent en OBS Ekenrooij mee met het project

Willibrorduskerkje en Loon. Het bezoek aan de boerderij met (melk)koeien en kalfjes is voor de kinderen een hoogtepunt van de ochtend! Het blijft altijd spannend om een koe te aaien en die grote, ruwe tong te vermijden. Soms is het erg moeilijk om geen onverwachte bewegingen te maken waarvan de koe dan weer schrikt. Helaas is er in de communicatie met de Drijfveer wat fout gegaan waardoor het bezoek van deze school aan het Loon niet gelukt is.

De Meeuwvenwandeling in de herfst voor groep 6 werd gedaan door alle scholen in Aalst-Waalre. Kinderen deden enthousiast een proef waardoor duidelijk wordt welke grond het snelst water doorlaat; klei, zand of kiezels. En die ene boom bij het water..... die blijft kinderen uitnodigen om in te klimmen. Dat moet altijd even gedaan worden. De zoekkaarten werden naarstig bestudeerd om te achterhalen welke boom er naast het Meeuwven staat. Het was lang warm in het najaar van 2016 waardoor paddenstoelen

Waterdoorlaatbaarheid grond

vinden een grote uitdaging was. Gelukkig beschikt de scholengroep over een aantal mooi nagemaakte exemplaren.

Ondersteuning

Schoolgidsen hebben, samen met mensen van de Houtwallengroep, medewerking verleend aan de door de gemeente Waalre georganiseerde Boomfeestdag op 16 maart met als thema “Bomen in bossen”. Ruim 220 kinderen namen deel aan deze ochtend. De groepen 8 van OBS Ekenrooij, Christoffelschool, De Meent en De Drijfveer hebben bomen geplant in het bosgebied ten noorden van de Treesswijklaan ter hoogte van de Valkenswaardseweg. Alle scholen ontvingen als aandenken een mezenkast.

OBS Ekenrooij is ook dit jaar weer op bezoek geweest bij het project ‘Het rijk van de Eik’ in het IVN gebouw in Valkenswaard.

Winterprogramma

Het winterprogramma bestaat uit een aantal ochtenden met een educatief tintje en is bedoeld om onderling contact te blijven houden tijdens de “winterstop”. Schoolgidsen en andere belangstellenden zijn bij iedere activiteit van harte welkom.

In januari is een wandeling gemaakt met als thema Monumentale eiken. Fanny van Zon en Janka Kessener Kochen hebben over deze prachtige eiken verteld.

In februari hebben we deelgenomen aan het nieuwe project “Het rijk van de Eik” van IVN in Valkenswaard.

In april is er een wandeling gemaakt in het Dommeldal, een wandeling uitgezet door Natuurmonumenten.

In 2016 hebben we als schoolgidsen groep helaas afscheid moeten nemen van 2 schoolgidsen; Els van Loon en Joke Tolsma hebben besloten hun vrijwilligersactiviteiten te stoppen.

Op 16 december 2016 hebben twee schoolgidsen, Marie-Louise Stenden en Jolanda van den Heuvel een vrijwilligerspenning van de gemeente Waalre ontvangen uit handen van wethouder Alexander van Holstein. Zij kregen deze onderscheiding als dank voor hun jarenlange inzet als schoolgids voor het IVN Valkenswaard-Waalre.

Namens de Scholenwerkgroep Aalst,
Chantal van der Strigt

Zoekkaarten worden bestudeerd

Jaarverslag 2016 Werkgroep Riethoven

Onze vaste werkzaamheden in de Vlindertuin zijn op elke zaterdagmorgen vanaf de lente: planten, zaaien, wieden, schoffelen, snoeien, paden schoffelen en houtsnippers op de paden aanbrengen.

Op 16 maart werd in het kader van Boomfeestdag met groep acht van de basisschool Zoete Kers en Winterlinde geplant bij het Huisven en het aangrenzende recreatieterrein.

20 maart. Alle paden in de vlindertuin voorzien van een laag houtsnippers.

10 mei. Groep 7 (26 kinderen) Met de ene helft van de klas vliegdenetjes geknipt bij het Huisven, terwijl de andere helft een bomenpaspoort maakte. Op de helft van de tijd werden de groepen geruild.

31 mei. Allerlei potplantjes, die door de schoolgidsen in potjes waren opgekweekt, o.a. zonnebloemen, werden door schoolkinderen van de groepen 1,2,3 en 4 geplant in de Vlindertuin.

21 juni. Een groep IVNers van Valkenswaard kwam op bezoek in de Vlindertuin. Daarna werd nog een bezoek gebracht aan onze Middeleeuwse kerk, waar door een gids een rondleiding werd verzorgd. Bijzonderheden daarbij waren: de prachtige monstrans, de mooie glas in lood ramen en natuurlijk de Middeleeuwse klokken Wilbroert en Maria van 1478.

Daarna werd nog de groeiplaats van de Bremraap en het gele Vogelpootje bezocht.

2 okt. Bezoek aan onze Vlindertuin door de buurtvereniging Boshovensestraat. Bijzondere vondst was de rups van de Meriansborstel.

4 okt. Met groep 8 (26 leerlingen) en groep 7 (16 leerlingen) een natuurwandeling rondom het Huisven gemaakt. Elke groep werd in tweeën gesplitst. De ene helft ging vliegdenetjes knippen bij het Huisven, de andere helft bekeek de Klokjesgentiaan, Zonnedaauw, Moerashertshooi en Moeraswolfsklauw, allemaal planten die op de rode lijst staan en ze bewonderden de cocons van de Wesp-spin. Daarna werden er poppetjes gemaakt van het Pijpenstrootje en pinnetjes gesneden uit de takjes van de Vuilboom. Na koek en ranja werd er geruild.

18 okt. 400 Krokussen geplant met de groepen 1, 2 en 3 van de basisschool. Daarna mochten de kinderen de pitten uit de uitgebloeide zonnebloemen halen.

Namens IVN werkgroep Riethoven,
Nellie en Jan Das.

Jaarverslag 2016 Redactie

Wij zijn als Redactie heel tevreden. Het blad ziet er mooi uit. Alle kopij komt keurig op tijd binnen. Ook de bezorging loopt goed, er blijft weinig liggen in ons IVN-gebouw. Alle bezorgers krijgen op tijd een mailtje dat het blad klaar ligt om opgehaald te worden. Daar wordt goed gebruik van gemaakt.

Als ik zo door de nummers van onze Natuurwijzer/In Voor Natuur van de laatste jaren blader, valt het me ook op, dat er steeds meer foto's in staan. Met name bij de jaarverslagen voegen de foto's duidelijk iets extra's toe. Ook de kwaliteit van de afdrukken wordt steeds beter. Hulde aan ons technisch team!

Nog mooier is het natuurlijk digitaal in kleur! Het is heel fijn dat je alles op je gemak in kleur kunt bekijken, en toch een "echt blad" in de lectuurmand hebt. Zeker voor die mensen die alle nummers graag willen bewaren.

Als je zo alle jaarverslagen bij elkaar ziet, geeft dat toch een gevoel van trots! Zoveel enthousiaste mensen, die zoveel mooi en nuttig werk doen. Dit hebben we samen toch maar opgebouwd. En de bedoeling is, dat dit in ons clubblad weer spiegeld wordt. Ik denk, dat we daar allemaal samen aardig in slagen!

Dank aan alle inzenders, jullie kopij maakt het tot een blad dat van ons allemaal is!

Namens de Redactie:
Nelly van der Burgt.

Jaarverslag 2016 Woldersvenwandelingen

Het Woldersven is een vakantiehuis voor ouderen en langdurig zieken en ligt mooi aan het Lisseveen in het Burgemeester Ossepark in Aalst.

De gasten verblijven er een midweek en hebben een heel programma met activiteiten.

Zo wordt er ook gewandeld o.l.v. IVN-gidsen in het park en nabije omgeving.

Onze groep bestaat uit 10 personen en we wandelen in de periode van maart tot november.

Een groep gasten bestaat uit 6 à 7 personen en begeleidende verzorgers.

Zij blijven meestal tijdens de wandeling op de geasfalteerde paden, want de meesten maken gebruik van rollator of rolstoel, maar wij laten ze van alles zien, ruiken, voelen enz. En bij regen doen we dit binnen.

Het afgelopen jaar zijn we er 17x op uit geweest, steeds met 2 gidsen, altijd op dinsdagmiddag van half 3 tot 4 uur met daarna een kopje thee of koffie.

Ons voornaamste doel is: genieten van de natuur.

Paulien Zuidweg

Jaarverslag 2016 Natuurwerkgroep Valkenswaard

Dit jaar zijn we begonnen in opdracht van het Brabants Landschap om rond het Heezerven in Leende de hei te schonen en te ontdoen van berken opschot en uit de kluiten gewassen dennenbosjes.

Bijzondere waarnemingen aldaar waren een Alpenwatersalamander, heikikker en enkele gentiaantjes.

Ook apart om te zien was een konijn met een bril op. (Waarschijnlijk was dit de verloren bril van Jac.)

Ook hebben we, wederom in opdracht

van het Brabants Landschap, de vennen bij de Grevenschutweg ontdaan van fikse begroeiing.

In dit gebied hebben we een visarend gespot en we zagen 2 reeën door het ven zwemmen.

Door ons werk is het Grevenschutven weer goed te zien vanaf het bospad nabij de oude boomkwekerij.

Voor de gemeente Valkenswaard hebben we enkele bomen verwijderd nabij de volkstuintjes ten noorden van Dommelen. Verder is er een poel geschoond en

Werkzaamheden in Bruggerhuizen

een beukenhaag gesnoeid aan het einde van de Kromstraat.

De gemeente Valkenswaard wil een nieuw wandelpad aanleggen in de buurt van Bruggerhuizen, hiervoor hebben wij een oud pad ontdaan van opschot en enkele bomen en diverse struiken verwijderd.

Voor Natuurmonumenten zijn we momenteel op de Peedijk bezig met het schonen van de rand van een bos om plaats te maken voor machines die de sloten uitgaan baggeren.

Wilgen knotten blijft ook een van onze taken, wij streven ernaar om de wilgen langs de Dommel in Borkel en Schaft elke 2 jaar te knotten.

Onze werkgroep o.l.v. Harrie van den Broek en Jac Schrijvers is inmiddels uitgebreid tot zo'n 18 personen.

De werkzaamheden vinden plaats op de zaterdagochtenden in de wintermaanden.

Hanita en Wim van Amelsvoort

Jaarverslag 2016 Bomenwerkgroep

Beuk achter Julianastraat 28

De opening van de natuurtentoonstelling voor de basisscholen was weer een feest, met de eik als middelpunt, waarbij ook de monumentale eiken in beeld kwamen.

Boomfeestdag was dit jaar samen met Ad Baken in Valkenswaard bij het Smelleken aan de Emmalaan. Gerrit Klitsie is voor de boomfeestdag de onmisbare stand-by-er.

De boom die in het zonnetje werd gezet was de *Carpinus betulus Quercifolia*, de Eikbladige haagbeuk, een kweekproduct van de gewone Europese haagbeuk, herkenbaar als geen eik zijnde, omdat er altijd wel takken zijn bij *Carpinus betulus Quercifolia* die terugmuteren naar hun oorspronkelijke beuk-vorm.

Samen met Ad Baken en Bep van Stipdonk op de jaarvergadering beelden van de boomfeestdag in zowel Valkenswaard als Waalre gepresenteerd zodat ook andere IVN-ers een beeld krijgen van waar en hoe we zoal bezig zijn.

De boomfeestdag van 2017 zal op basisschool Agnetendal zijn.

De boomfeestdag van 2018 op basisschool de Belhamel.

Theo Lammers zorgde voor mooie natuurfoto's, bijv. tijdens de overstroming van de Dommel en we inventariseerden

samen bomen, o.a. tijdens de muggenplaag in Schaft !!!.

De Bomenwerkgroep Valkenswaard/Waalre, en voorzitter Emile, kwamen bij elkaar om kennis te maken met Martijn Aarts. Hij werkt mee in de Bomenwerkgroep en is ook vrijwilliger bij de Bomenstichting. Zijn er vragen over bomen, dan heeft hij een luisterend oor en praat mee.

Hans Regtop heeft de bomenplattegrond van de plantsoenen aan de Willibrorduslaan ge-update. Het gaat om het totale stuk groen tussen Waalreseweg en Haagstraat. Waarbij we aan de Haagstraatzijde, los van de prettige variatie aan bomen die er al is, verrast werden door de Hopbeuk.

Met Crien (van de Tuinwerkgroep) de eik in de achtertuin bij het IVN bekeken. Toch wat kortwieken, of liever bijknippen? Ik hoop en hij doet het te zijner tijd.

OBJNR_437, een beuk, is de laatst toegevoegde waardevolle boom, achter Julianastraat 28, grenzend aan achtertuin Maastrichterweg 21. (zie bijgaande foto)

Janka Kessener-Kochen

Op zaterdagmorgen in de maanden september en oktober zijn we weer met een groep van telkens ongeveer 8 personen op de Malpie in de weer geweest met het schonen van de heide.

Vanaf de noordkant hebben we langs het zandpad richting knuppelbruggetje de dennen en berken in de heide verwijderd.

Op de vlakte tussen het Groot Malpieven en de Vaarvennen, waar enkele jaren geleden nog bos stond, is in korte tijd veel opschot gegroeid. Je moet er dan ook tijdig bij zijn om te voorkomen dat het weer dicht groeit.

Om het goed te doen, mogen dennen geknipt worden maar moeten berken met de wortels worden uitgestoken. Een geknipte berk groeit namelijk weer aan. Maar dat vergt erg veel kracht en is eigenlijk onbegonnen werk.

Op de Nationale Natuurwerkdag, waaronder ons Jeugd IVN, waren circa 40 vrijwilligers aanwezig en zijn er veel berken uit de bosrand verwijderd. Zowel groot als klein waren aanwezig. We hebben er een gezellige afsluiting van het seizoen van gemaakt.

De vaste kern vrijwilligers hebben zich nog een dag extra ingezet voor het wegslepen van dennen die door medewerkers

van Ergon gezaagd waren in het grote gebied achter de Vaarvennen. De nachtvorst had die morgen rijp op de pijpenstrootjes afgezet en door de ochtendzon gaf het een prachtige glinstering.

We hebben met de groep vrijwilligers op een gezellige en ontspannen manier en in goede samenwerking met de gemeente Valkenswaard en Bosgroep Zuid een resultaat gehad dat gezien mag worden. Hoe zou de Malpie eruit zien zonder de jarenlange inzet van de Natuurwerkgroep?

Ad Baken

In 2016 zijn 14 algemene publiekswandelingen gehouden in de gebieden van Valkenswaard en Waalre. In totaal namen ruim 360 mensen deel aan deze wandelingen.

In 2016 zijn 14 algemene publiekswandelingen gehouden in de gebieden van Valkenswaard en Waalre. In totaal namen ruim 360 mensen deel aan deze wandelingen.

De toppers waren dit jaar wederom de Vleermuiswandeling (32) en de Paddenstoelenwandelingen (ca. 150 totaal). Het laagste aantal deelnemers bedroeg dit jaar 6 bij de Malpiewandeling vanwege slecht weer en samenvallend met de Brabantse Dag.

Opvallend was de deelname van ca. 20 kinderen bij de Vleermuiswandeling.

Er zijn drie excursies op aanvraag georganiseerd in 2016.

In verband met de nominatie Wandelgemeente is een Malpiewandeling voor de redactie van het landelijke blad Te

Voet georganiseerd. Op 18 mei vond de bekendmaking plaats dat Valkenswaard is uitgeroepen tot Wandelgemeente 2016.

Voor de Dagopvang Stokerwei is een natuurbelevingsbijeenkomst gehouden.

Voor de Kinderopvang Horizon is een expositie en info-stand ingericht tijdens een ouderavondbijeenkomst.

Op zaterdagmiddag 11 juni is voor de jeugd de activiteit waterdiertjes scheppen georganiseerd. Tientallen kinderen hebben wederom naar hartenlust geschept. Met de nodige hulp konden de gevangen beestjes met behulp van zoekkaarten op naam gebracht worden.

Emile Weijters

JAARVERSLAG NATUURWERKGROEP WAALRE

werken op de Natuurwerkdag

In 2016 heeft de Natuurwerkgroep weer veel werk verzet in de natuur in de gemeente Waalre. Daarbij is er steeds overleg geweest met de vertegenwoordigers van de gemeente Waalre, de Bosgroep Zuid, Brabants Landschap en Natuurmonumenten.

Overleg met al deze partijen is noodzakelijk omdat ze allemaal eigenaar zijn van grote of minder grote stukken bos en ven in ons werkterrein. En wij willen uiteraard graag voor alle partijen werk verrichten. Gelukkig gaat dat steeds in goed overleg en kunnen we aan de wensen van deze opdrachtgevers voldoen. Ons doel is om de bossen en vennen in de gemeente te onderhouden zodat het voor de wandelaar fijn is daar te verblijven en te genieten van de natuur.

Voor de vennen vragen onderhoud, want men staat er versteld van hoe snel er weer jonge berken en dennen staan op de

plaatsen waar we enige tijd geleden hebben gewerkt. We hebben daarom gezocht naar een definitievere oplossing en onze mensen hebben, met medewerking van Brabants Landschap, een “berkentrekker” geconstrueerd. Deze bestaat uit een driepoot van steigerbuizen met daarop een plaat met een lier. Er wordt een strop om de stam van de boom geslagen en met de lier wordt de stam een eindje omhoog getrokken. De wortels worden dan losgetrokken en met behulp van een steekschop worden de wortels los gestoken en wordt de wortelkluit verwijderd.

We hopen dat zo de opslag van de berken kan worden bestreden, want alleen afzagen zorgde steeds voor veel wortelopslag doordat de slapende knoppen gingen uitlopen. Bij dennen-bomen is dat eenvoudiger, want als deze bomen kort boven de grond worden afgeknipt, lopen ze niet meer uit.

Naast onze eigen inzet hebben we ook hulp gekregen. Bij de Nationale Natuurwerkdag in november van de scoutinggroep uit Geldrop en van leden van Loopgroep Waalre. Daarnaast organi-

seerden we ook natuurwerkdagen voor scouting Aalst-Waalre, de geo-caching groep en Brabantia, die steeds een gedeelte van de heide onder handen namen.

Om de buurt te informeren over het verwijderen van een aantal grote bomen op de heide aan de Dirk van Hornelaan, een geliefd wandelgebied centraal in het dorp, werd een wandeling met informatie over het gebied georganiseerd. Dankbaar werd gebruik gemaakt van de kennis van Jeroen van Delft die dit gebied bestempeld als een natuurparel met o.a. de levend barend hagedis.

Het jaar werd gestart met het om en om knotten van wilgen langs de Gorloop. Op het omliggend terrein werden nog enige bomen verwijderd om zo de bosjes meer licht te geven.

Bij de Vlindertuin werden een aantal bomen om gedaan om dit terrein een open karakter te geven en de bloemen meer zonlicht te geven. Dit om weer meer vlinders aan te trekken.

Vervolgens werd de heide langs de Dirk van Hornelaan aangepakt. Daar werden door een aannemer grote bomen geveld en wij hebben het hout afgevoerd en met takken een aantal paden afgesloten, waardoor de heide meer kans kreeg om uit te

groeien doordat men er nu niet doorheen struinde.

Vervolgens werd nabij het Meeuwven een klein verborgen ven gedeeltelijk zichtbaar gemaakt door de bomen te verwijderen. Hier stonden de dennen- en berkenbomen tot aan de venrand. Deze bomen gebruiken toch per dag 100 tot 300 liter water. We hopen nu dat we de waterstand in het ven zal stijgen. Het broedseizoen diende zich aan en wij stopten onze activiteiten.

In september gingen we weer aan de slag en werkten aan het ven langs de A2. Hier werd een flinke strook langs het ven vrij gemaakt van opslag van berken en wilgen.

Vervolgens werd het ven nabij het Meeuwven verder vrij gemaakt van de bomen die we in het voorjaar hadden laten staan. Nu ligt het ven weer mooi in het landschap en zichtbaar voor de wandelaars. Ons ingrijpen in het voorjaar toonde al succes want de waterspiegel was al wat verhoogd. Daarmee was de cluster vennen in Aalst klaar en werd de aandacht verlegd naar het Groot Vlasroot ven. Daar werd ook de Nationale Natuurwerkdag georganiseerd

In overleg met de Bosgroep werd hier

Werkzaamheden bij het A3 ven

een gedeelte van de oevers onder handen genomen om de natuur, vooral de fauna, niet te zeer te verstoren. Aan een zijde van het ven werden met behulp van de berken-trekker de inmiddels weer flink uitgelopen berken met wortel en al verwijderd. Een ander deel op 50 cm. afgezaagd en die bomen worden dan in het voorjaar, als ze zijn uitgelopen, nog een keer afgezaagd. We kunnen dan zien of dat ook een goede manier is om de bomen kwijt te raken.

Bij de Vlindertuin werd het bos uitgedund en een stuk terrein klaar gemaakt voor de imkers van de Heibloem, die hier een instructietuin gaan aanleggen.

Het eind van het jaar werd besteed aan het opschonen van de venoever van het Klein-Vlasrootven. Ook hier werd weer driftig gebruik gemaakt van de berkentrekker en werden vele bomen met wortel en al verwijderd.

Naast deze activiteiten hebben onze mannen een flinke bijdrage geleverd aan het klaar maken en plaatsen van de nieuwe kunststof palen voor de werkgroep Paaltjeswandelingen.

We zijn blij met de fijne groep mensen die elke week op woensdag en/of zaterdagmorgen actief willen zijn in de natuur. Het is heerlijk werken buiten en we kunnen genieten van ons werk en soms de mooie opkomende zon en de rijp op de velden. Ook de voorlichting aan voorbijgangers blijft een taak waarbij we proberen ons enthousiasme over te brengen om de kwetsbare natuur te behouden.

We kunnen altijd nieuwe medewerkers gebruiken. Dus als u eens lekker buiten wilt werken, kom gerust eens kijken en u zult zich spoedig thuis voelen.

Wim van Stipdonk.

Werken in de tuin was vaak moeilijk door geweldig stormachtige regen- en hagelbuien en ook langdurige droogteperiodes. Een eikenboom liet een flinke tak vallen en beschadigde de planten in drie vakken. Gelukkig was het blotevoetenpad niet geraakt zodat de kinderen er met plezier toch overheen konden lopen. In de tuin staan nu planten die niet bij hun eigen familie horen. Het is niet mogelijk om het nog een instructietuin te noemen, maar hoe dan ook, als op een gegeven moment de planten in bloei staan wordt het toch een mooie kleurenschakering.

De tuin is moeilijk te bewerken geweest hoeveel moeite wij ook gedaan hebben. De afvalhopen waren niet te gebruiken en toen hebben wij de droge greppel gebruikt net zo lang wij halt moesten houden, omdat het de bedoeling is. dat er water in de sloot moest kunnen stromen. Dit is natuurlijk een geweldig idee.

Als wij met ons kleine groepje het voor elkaar krijgen een goede afvalhoop te krijgen, mest en kalk te gebruiken en de paden onkruid vrij te krijgen zal de tuin zeker een mooi geheel worden waar de bijen vast en zeker graag op af komen.

Irene Martens

Jaarverslag 2016 Paaltjeswandelingengroep

Buiten het regelmatig onderhoud van onze paaltjeswandelingen heeft het jaar 2016 toch vooral *in het teken gestaan van wat we met een deftig woord “revitalisering” noemen.*

Na een kleine 15 jaar vonden we het nodig om de wandelingen op een hoger plan te tillen. Dat betekende dat alle drie de folders geactualiseerd werden en de uitgepaste routes kritisch bekeken moesten worden. Dat had tot gevolg dat de routes aangepast, gewijzigd en hier en daar uitgebreid zijn. Zo is nu bijvoorbeeld de vliedertuin in de gemeentehuis-wandeling opgenomen.

Veel paaltjes met blauwe koppen waren aan vervanging toe. Ook werd het onderhoud behoorlijk intensief (hoewel de jaarlijkse opknappdagen met de werkgroep ook altijd heel gezellig waren). Daarom hebben we besloten om nieuwe, duurzamere paaltjes te plaatsen. Met een behoorlijke subsidie van de Coöperatie Streekontwikkeling Boven-Dommel en in overleg met de gemeente Waalre is ons dat gelukt. De paaltjes zijn gemaakt van gerecyclede autobanden en zijn voorzien van fraaie aluminium blauwe bordjes met routeaanwijzingen.

Een bijzonder woord van dank aan onze Natuurwerkgroep Waalre is hier ook op zijn plaats. Zonder hun enthousiaste en energieke medewerking bij het weghalen van de oude paaltjes en het plaatsen van de nieuwe zou dit werk voor onze werkgroep alleen niet uitvoerbaar zijn geweest. Er is hard aan gewerkt. Een mooi

staaltje van een werkgroep-overstijgende activiteit. Uit deze samenwerking zijn weer nieuwe initiatieven en ideeën voortgekomen.

Op dit moment zijn we bezig om de wandelingen te digitaliseren. Lisa Geurts, een stagiaire van de HAS Den Bosch, ontwikkelt bij het mediumbedrijf “Dutch Rose” in Eindhoven van de drie wandelingen een app. Misschien heb je haar een keer bezig gezien in “d’n Nieuwenhof”. Aan de hand van deze apps kunnen belangstellenden de routes ook op een ludieke en informatieve manier lopen. We zullen hier later nog op terugkomen.

Kortom, een project waarbij het iets verder kijken dan alleen onze IVN-neus veel vruchten afwerpt op het gebied van samenwerking en nieuwe initiatieven. Een speciaal woord van dank aan Ben Putman, die het proces op kundige wijze heeft gecoördineerd en begeleid.

Voor wie het nog niet weet, de routes zijn:

- *De Aalsterheidewandeling (folders in het bakje aan de paal van de wegwijzer bij de hut van Mie Pils)

- * De gemeentehuiswandeling (folders aan de wegwijzer, achter de plattegrond bij het Stationskoffiehuis)

- * De Heikantwandeling (folders in het

Startpunt Heikantwandeling

bakje aan de wegwijzer bij de parkeerplaats van "Brabants Genot")

* De Woldersvenwandeling in het burgemeester Ossepark (folders in het bakje aan de paal, ongeveer 50 meter na de ingang)

*De QR-wandeling (kan overal starten, maar het makkelijkst is bij het Meeuwven of bij het hek van de parkeerplaats van de Brede School in Ekenrooi (Aalst).

Namens de werkgroep paaltjeswandelingen,
Cor de Jong

Cursus Natuurfotografie

In de maanden april en mei organiseert het IVN afd. Valkenswaard-Waalre een cursus natuurfotografie.

De cursus beoogt deelnemers te leren welke fototechnische en artistieke aspecten de kwaliteit van een foto bepalen.

De cursus zal bestaan uit een 3-tal bijeenkomsten op zaterdagochtend en wel op 6, 13 en 20 mei van 09.00 – 12.00 uur.

Deelnemers dienen in het bezit te zijn van een digitale camera. (spiegelreflex of compactcamera).

De behandeling van de onderwerpen zal veelal gebeuren aan de hand van voorbeeldmateriaal.

Tijdens de lessen wordt de theorie in het veld in praktijk gebracht. De deelnemers krijgen tijdens de cursus fotografieopdrachten.

De cursus vindt plaats in het IVN Natuur-educatiecentrum D'n Nieuwe Hof, Bosstraat 25, 5553 CK Valkenswaard. Voor de cursus wordt een vergoeding in de onkosten gevraagd van € 20,- voor IVN leden en € 25,- voor niet-leden.

Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden bij Anneke Droog, tel. 2014727 of via e-mail: ivn.valkenswaard-waalre@live.nl.

Voor de cursusgroep is een maximum gesteld van 20 deelnemers.

Jaarverslag 2016 Vlindertuin Waalre

2016 had voor de Vlindertuin een rustig begin. De winter was mild en de onderhouds-ploeg kon elke dinsdag prima blijven knippen, snoeien en zagen.

De Natuurwerkgroep Waalre kwam ons met veel enthousiasme en professionele apparatuur helpen met het grotere zaagwerk. Het was spectaculair om het knappe klimwerk te zien om de onderste takken van een grote eik te verwijderen. Ook onze beide hoveniers leverden de Vlindertuin een zeer welkome dienst door in het najaar de Ruigte, het Grasland en de Poeloever met hun bosmaaiers te maaien.

De Kindermiddagen zijn erg wisselend bezocht, we hebben enkele middagen gehad waarop het enorm heet was, >30 graden. Dan gaan mensen op een vrije woensdagmiddag liever met de kinderen zwemmen (en terecht)! We hebben bij het aanbod van dit jaar – naast de bekende speurtocht door de tuin - elke maand een ander diertje in de schijnwerpers gezet, met wat meer natuurinformatie over die diertjes en een bijbehorend knutselwerkje. Zo zijn de hommelmier, slak, libel, vlinder en spin in beeld geweest. Allemaal dieren die de kinderen (afhankelijk van de maand van het jaar) ook zelf in de tuin kunnen tegenkomen. Ook al waren niet alle middagen even druk, de bezoekers die er wél waren zijn altijd enthousiast en we hebben een gezellige groep van 5 vrijwilligers als begeleiding. In cijfers: 93 kinderen en 71 volwassenen waren op bezoek.

In 2016 zijn de vlinders in de tuin weer wekelijks geteld voor de Vlinderstichting. Dat wordt gedaan door de leden van de monitoringgroep die in het telseizoen, dat loopt van april tot en met september, twee keer per week de soorten en het aantal vlinders in kaart brengt. Dat doen we al vanaf 2003 en geeft ons een goed inzicht in de ontwikkeling van de 28 soorten dag-vlinders die we hebben waargenomen.

In de periode van april tot en met september zijn er elf nachtvlinder-nachten gehouden in de Vlindertuin. Op een speciale avond voor een nachtvlinder cursus van KNNV Eindhoven waren er zelfs meer dan 20 personen. Op de andere avonden waren er meestal 5 tot 10 personen, vaak personen uit een

groepje geïnteresseerden dat in de loop van de jaren is ontstaan.

Het was voor de nachtvlinders, macro's en micro's een minder gunstig jaar, vanwege extreme periodes, veel te nat, te heet en ook te koud. Toch zijn er 306 soorten waargenomen waarvan 42 soorten voor de eerste keer, om er enkele te noemen: geelbruine bandspanner, purperrode haak-bladroller, dennenspinner, buxusmot (schadelijke maar wel mooie exoot).

Wel waren er in het najaar extreem veel hoornaars, op een avond waren er meer dan 50. Rustig nachtvlinderen was er met deze gevaarlijke ADHD beesten toen niet bij.

Ook in 2016 werd de Vlindertuin goed bezocht. Bezoekersgroepen als het Jeugd IVN, cursisten en begeleiders van de nachtvlinder- en insectencursus uit Oisterwijk, basisschool de Wilderen en Peutergroep Kinderstad zijn altijd lovend. De "losse inloopbezoekers" vinden hun weg door de Vlindertuin met behulp van de informatiebordjes. De Kinder-middagen, de Nachtvlindernachten en de hoge bezoekers aantallen waren positieve elementen in de subsidieaanvraag bij Coöperatie Boven-Dommel: met hulp van het

IVN-bestuur heeft de Vlindertuin op succesvolle wijze een mooie subsidie toegekend gekregen voor het project "Renovatie en Verbetering van de Vlindertuin".

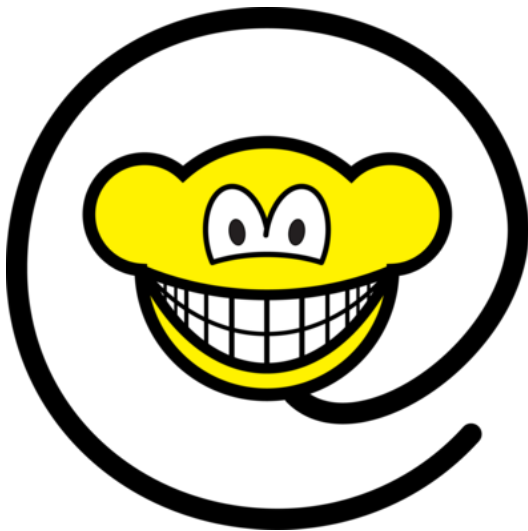
We zijn erg blij met de nieuwe 12 persoons-picknicktafel en het zestal grote eiken flintstone banken. Ook konden we nieuw tuingereedschap aanschaffen en apparatuur een onderhoudsbeurt geven.

In december is na overleg met de gemeente, de Natuurwerkgroep Waalre en de plaatselijke bijenvereniging de verwaarloosde toegang naar en de bijentuin bij de Vlindertuin met een energieke inzet van velen weer aardig opgeknapt. Ook de verlegde Blauwe Paaltjeswandeling -nu langs de Vlindertuin- komt hierdoor beter tot zijn recht.

Op 15 december werd de afsluiting van het project Renovatie Vlindertuin samen die van het project Revitalisering IVN-wandelingen feestelijk gevierd in de Vlindertuin. Burgemeester Brenninkmeijer onthulde aan de Blokvenlaan (in de wandelroute) een fraai informatiebord over de Vlindertuin. Een prachtige afsluiting van dit jaar.

Mariëtte Roozeveld van der Ven

Jaarverslag 2016 Website

2016 is een druk jaar geweest op internetgebied. In de grote vakantie is de 'oude' website (3-4 jaar is in de digitale wereld al stokoud!) omgezet naar de nieuwe omgeving die het landelijk IVN heeft laten maken. De nieuwe site is meer beeldgericht dan de vorige. Een grote kopfoto op alle pagina's, en ook op de homepage veel meer beeld bij de aankondigingen van activiteiten.

Dat ging niet zonder slag of stoot. Pas sinds begin 2017 is fotomateriaal van onze eigen afdeling niet meer te bereiken (en te gebruiken) door andere afdelingen. Daarom zal er binnenkort meer variatie komen in de koppen, en zal ook nu pas meer fotomateriaal tussen de tekst op de pagina's verschijnen. Wie daarvoor foto's beschikbaar wil stellen is welkom!

Onze pagina's worden goed bezocht, onder andere door degenen die zich willen voorbereiden op het bemannen van een post van ons scholenproject. Zij vinden op internet voorbereidings-bestanden waarin duidelijk wordt uitgelegd hoe je op een post werkt.

Onze nieuwsberichten en activiteiten (wandelingen, cursussen etc.) komen automatisch in de overzichten op de landelijke site terecht en trekken zodoende de aandacht van een breder publiek zonder dat we daar extra moeite voor hoeven te doen.

Een website maken doe je niet alleen. Iedereen kan bijdragen door vanuit zijn/haar werkgroep aankondigingen en verslagen van activiteiten aan te leveren.

Ook andere natuurgerelateerde kopij is welkom.

Jan van Twisk is intussen hofleverancier geworden van natuurinfo op onze site. Steeds meer plantbeschrijvingen en natuurweetjes bevolken onze pagina's. Ik heb er zelf al het nodige van opgestoken! Kijk eens op <https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/natuurweetjes> of ga grasduinen in de collectie wilde planten in Nederland (binnenkort op een nieuwe stek).

Ad Baken levert maandelijks foto's aan van de activiteiten van het jeugd IVN. Via <https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/jeugd-ivn> zijn ze te bereiken.

Het digitale afdelingsblad – in kleur! - kan vanaf de site gedownload worden.

Er kan natuurlijk altijd meer bij! Hoe meer nieuws uit de werkgroepen, des te aantrekkelijker de site wordt voor een breed publiek. In het algemeen staat ingezonden informatie binnen 1 à 2 dagen op de site.

Aankondigingen, verslagen en foto's kun je mailen naar

fanny.van.zon@hetnet.nl. Doen!

Fanny van Zon

Jaarverslag 2016 Uitleen projecten

Naast het project “Het Rijk van koning Eik”, welke in 2016 in ons eigen gebouw heeft gestaan, hebben in het kader van uitleen ook weer veel kinderen elders kennis kunnen nemen van onze verschillende projecten. IVN Son en Breugel was dit jaar ook weer van de partij. Ze hebben daar gelukkig een enthousiaste dame gevonden die zich heeft ingezet voor de organisatie en de uitvoering van het project. Ook bij onze voorlichting ter plaatse waren meerdere hulpen komen opdagen. Een enorme domper was het plotseling overlijden van hun voorzitter Frans Zaal, een heel enthousiast persoon die mede ook het project bij ons had opgehaald. Wij wensen zijn naasten alsnog veel sterkte toe.

Naast IVN Son en Breugel hadden we nog een aantal trouwe leners: Werkgroep ISIS in Peer, IVN Mierlo, IVN Cuijk, IVN Asten/Someren, Basisscholen in Steensel en Duizel en last but not least de Natuurgroep uit St. Michielsgestel. Nadat het nieuwste project in ons gebouw heeft gestaan gaat deze de eerste werkdag in januari naar deze natuurgroep. In de maand november daarvoor komen ze met zo’n 15 à 20 mensen naar Valkenswaard om hier over het project voorgelicht te worden.

Inmiddels heeft de opening plaatsgevonden van het project: “Kleur om te overleven”. Het was een memorabele dag. Het IVN bestaat dit jaar 50 jaar en het is het 30e natuurproject. Zo gaan we met een goed gevoel het jaar 2017 weer in.

Wil Koopman

Jaarverslag 2016 Cursuswerkgroep

In regioverband (de afdelingen Bergeijk-Eersel, Cranendonck, Kempenland-West, Veldhoven-Eindhoven-Vessem, Valkenswaard-Waalre) is uitvoering gegeven aan de groencursus “Natuur in de Kempen”. Ter afsluiting van deze cursus is in Valkenswaard door onze docenten de les en excursie “Natuur en Cultuur” gegeven.

Begin 2016 is de sterrencursus gehouden voor ruim 20 deelnemers.

In 2016 is een Bomencursus georganiseerd voor 14 deelnemers.

De in de tweede helft van het jaar geplande Paddenstoelencursus ging vanwege een te geringe belangstelling niet door.

Eind oktober is een sterrenkijkavond gehouden. Deze avond werd bezocht door een 18-tal geïnteresseerden.

Namens de Cursuswerkgroep,
Emile Weijters

Jaarverslag 2016 Vogelwerkgroep

Het is een mooie traditie om een nieuw vogeljaar te openen met een gezamenlijke wandeling, gevolgd door een gezellig samenzijn bij een van de leden. En natuurlijk ook allerlei goede (vogel) voornemens uit te wisselen.

Dit jaar waren er 9 actieve leden, die zich hebben ingezet voor diverse projecten en wandelingen. Onze groep is helaas wat kleiner geworden en we willen graag uitbreiding met onder andere ook enthousiaste jongeren!

De leden van de Vogelwerkgroep vergaderen iedere 1^e dinsdag van de maand. Iedere 3^e zondag van de maand is er een vogelwandeling.

De publiekswandelingen hebben ook weer een flink aantal deelnemers getrokken, waaronder tot onze vreugde ook jongeren! Afgelopen jaar zijn er vier wandelingen geweest.

Er zijn in 2016 diverse tellingen verricht, waarbij werd geïnventariseerd op verzoek van Sovon Vogelonderzoek Nederland, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Vogelbescherming.

We zijn dit jaar begonnen met het ontwikkelen van een nieuwe vogelcursus, die voorjaar 2017 van start moet gaan.

ACTIVITEITEN.

Telling kolonievogels voor Sovon.

Een kolonie kan worden omschreven als een groep nesten van één vogelsoort bij elkaar. Er wordt door de Vogelwerkgroep ieder

voorjaar een kolonie van blauwe reigers geteld bij de Eindhovense Golf. Dit jaar zijn in mei 30 bewoonde nesten waargenomen in 19 nestbomen.

In de speciaal voor oeverzwaluwen aangelegde wand in de buurt van de Valkenswaardse visvijvers zijn dit jaar jammer genoeg geen bewoonde nesten waargenomen! De wand was ingestort, maar is intussen weer hersteld.

Broedvogelkartering voor Sovon, Staats-bosbeheer en Natuurmonumenten.

Hiertoe worden al vele jaren alle vogelsoorten geteld in de Malpiebeemden, de Horsten en de Putten aan de Peedijk in Borkel en Schaft, de voormalige viskwekerij, een deel van het Leenderbos, de Breedvennen in Leende, de Keersopperbeemden in Westerhoven en de Groote Heide bij de Achelse Kluis. Verder worden op de Malpie enkele, meestal zeldzame broedvogels, geïnventariseerd. De getelde soorten worden aan de genoemde instanties doorgegeven. Deze activiteiten worden met veel plezier uitgevoerd door de leden!

MUS voor Sovon.

MUS staat voor Meetnet Urbane Soorten. Het doel van deze activiteit is het tellen van broedvogels in bebouwd gebied in steden en dorpen. Telpunten worden door Sovon per postcodegebied vastgesteld. Er worden 12 punten geselecteerd, waarvan er minimaal 8 punten drie keer per broedseizoen moeten worden bezocht. Voor dit meetnet is de telling twee keer in de ochtend en een keer 's avonds uitgevoerd in postcode-gebied 5595 (Leende).

PTT voor Sovon.

PTT staat voor Punt Transect Telling. Deze tellingen worden ieder jaar tussen 15 december en 1 januari uitgevoerd, met als doel het volgen van aantallen en verspreiding van Nederlandse wintervogels. Er liggen 20 vaste punten op elke PTT ronde, waar exact 5 minuten moet worden geteld. Wij tellen met onze groep op vijf verschillende plaatsen, waarvan een in Zuid Limburg.

Nachtswaluw.

Deze inventarisatie gebeurt op verzoek van Staatsbosbeheer en Vogelwerkgroep de Kempen. Delen van het Leenderbos, Groote Heide, de Malpie en de Plateaux zijn speciaal voor deze vogelsoort door ons geïnventariseerd

Totaal hebben we ruim 100 territoria geteld.

Het aantal is, mede door het aanleggen van open plekken en corridors in de bospercellen, de afgelopen jaren tot onze grote vreugde toegenomen.

EuroBirdwatch voor Vogelbescherming.

Op zaterdag 1 oktober hebben wij meegedaan aan een internationale vogeltrek-telling. Van 's morgens 07.00 uur tot 's middags 14.00 uur hebben wij vanaf de Putberg in Soerendonk alle voorbij trekken-de vogels geteld. Totaal zijn die dag door ons 18 trekvogelsoorten met in totaal 2092 vogels geteld. De vink was met 1036 stuks de duidelijke lijstaanvoerder.

Tuinvogeltelling.

Het afgelopen jaar is het zogenaamde Tuinvogelproject voortgezet. In Valkenswaard werden door diverse enthousiaste vrijwilligers tuinvogels geteld. De telgegevens zijn verwerkt in een database. De doelstelling van dit project is om te weten te komen hoeveel vogels er rondom het huis zitten en hoe deze populatie zich ontwikkelt. In het voorjaar van 2017 zal de eindrapportage van dit project worden gepresenteerd.

Vogelwerkgroep IVN

Pimpelmeesje

Jaarverslag 2016 Scholenproject

Het rijk van koning Eik

Wethouder Van Holstein van Waalre en wethouder Wijnen van Valkenswaard hebben op 17 februari 2016 samen de opening verricht voor 'Het rijk van koning Eik'. "De Eik is OPEN!" werd feilloos in Morse geseind en ontvangen.

Onze bekende allemansvriend in een nieuw jasje, met een nieuwe titel. Maar wat blijft, is de fascinatie voor zoiets groots en machtigs als een flinke boom! Dat hebben we zowel op de openingsochtend als daarna aan volwassenen en kinderen proberen over te brengen. Het eikproject heeft de rest van het kalenderjaar in D'n Nieuwe Hof gestaan en is weer door veel schoolklassen bezocht.

Kleur om te overleven

Na een rustige maand maart zijn we begonnen aan de revisie van 'Kleur om te overleven'. Als we weer eenmaal in de materie zijn gedoken steekt elk jaar opnieuw de gedachte op: "Dit is toch wel het leukste project dat we hebben!" Maar in het geval van 'Kleur' is het misschien écht zo! Geen enkel ander tentoonstellingsthema is zó breed. Niet één groep van organismen, of één soort landschap: juist in dit project komt naar voren hoe divers (en hoe mooi) de natuur in elkaar zit. Een perfect onderwerp dus voor onze 30e tentoonstelling.

We blijven vernieuwen. Ook nu zijn er op verschillende posten nieuwe spellen. Tevens nieuw is een verwerkingsquiz op internet. Met na afloop automatisch de score!

Als dit jaarverslag verschijnt, is de ope-

ning alweer achter de rug. De eerste klassen zijn ook al op bezoek geweest. We zijn weer heel benieuwd hoe kinderen en volwassenen op onze tentoonstelling gaan reageren.

Jubileum

De opening van ons 30^e project is op 15 februari 2017 samengevallen met de opening van het 'gouden' jubileumjaar van de afdeling. Wethouders Van Holstein en Tindemans hebben bij de openingsact voor de gelegenheid gezelschap gekregen van Lies. 30 jaar ervaring bij de projectgroep, dat mag wel wat extra aandacht! Met z'n drieën hebben ze de Regenboogquiz voort-varend opgelost. Daarna is het een gezellige morgen geworden, waarop de aanwezigen hebben kunnen genieten van koffie met drie soorten jubileumkoek, en tekst en uitleg over de vijf posten van ons jubileumproject. Niemand is zonder een regenboogpotlood naar huis gegaan.

De projectgroep scholenwerk: Marie-Louise den Boef, Lies van Gompel, Bets v.d. Pluijm, Petry Verberne, Hanneke Wijman en Fanny van Zon.

E-mail fanny.van.zon@hetnet.nl

*Het hele jaar door hebben we met een kleine groep programma's gedraaid.
Het is een beetje zorgelijk hoe het jeugd IVN zal blijven bestaan.*

In het begin van het jaar hebben we met Leo Klok een bezoek gebracht aan de vleermuizenkelder in Borkel en Schaft. De kelder werd goed bewoond door verschillende soorten vleermuizen.

We hebben onze eigen "boomfeestdag" gehad, met het planten van een boom.

In Waalre zijn we op bezoek geweest in de Vlindertuin, waar Fanny een mooi programma had voorbereid.

In juni zijn we op kamp geweest in de Biesbosch. Dit was het hoogtepunt van jaar.

Het nieuwe seizoen werd ingeluid door een beleevingsmiddag bij het Kleine Meer. Dit is een klein, maar erg leuk gebied waar zo veel te beleven valt.

De dag werd afgesloten door het lopen van het "Blote voeten pad" en maakten we een voetafdruk op eigen gemaakt papier.

Ook hebben we nog een beetje heide geschoond en de mooiste plekjes op de Malpie ontdekt.

De bijeenkomsten van de woensdag groep staan altijd, met een verslagje en foto's op de site.

Ad Baken.

Verslag 2016 Jeugd IVN de Middengroep

De Middengroep van het Jeugd IVN bestaat in januari 2016 uit 8 kinderen in de leeftijd van 11 tot en met 13 jaar. We draaien 1 keer per maand een activiteit.

Gelukkig krijgen we er in de loop van het jaar nog enkele kinderen bij. Op het hoogtepunt bestaat de groep in 2016 uit 10 kinderen. Na de grote vakantieperiode starten we helaas maar met 7 kinderen. Het blijkt voor een aantal kinderen toch lastig als ze naar de middelbare school gaan om dit met het jeugd IVN te combineren, met alle andere neven-activiteiten die ze hebben.

Ongeacht de opkomst proberen we altijd naar buiten te gaan om de natuur te ervaren en te beleven. Ook afgelopen jaar zijn we weer actief geweest. We waren het jaar begonnen met het wilgenknotten bij de Oase. In een prachtig winters landschap met een mooie zon die de rijp van het gras en de takken deed dooien.

De Binnendag stond dit jaar in het teken van de Biesbosch, zodat we al wat achtergrond informatie zouden hebben als we daar op kamp gaan.

Ook zijn we op zoek geweest naar de kievit: we hebben deze weidevogel gevonden in de weilanden van Westerhoven. Bij het MEC in Weert hebben we, samen met de oudste groep, veel informatie opgedaan over de bodem en wat deze ons allemaal kan vertellen en laten zien.

De Vlindertuin in Waalre hebben we bezocht en daar uitgebreid de mierenleeuw in actie gezien.

Het Biesbosch kamp was geweldig. Prachtig gebied, mooi weer en een hele beleving voor zowel de kinderen als de leiding. Het verslag van het kamp was al eerder in de Natuurwijzer te lezen.

Na de vakantieperiode stonden we heel vroeg op om in de vroege ochtend de burlende herten in Weert te zien.

Ook hebben we een bezoek gebracht aan de sterrenwacht in Asten waar we, helaas, door de bewolking, niets door de kijker konden zien. Maar het was wel erg interessant om te zien hoe de sterren en planeten zich voortbewegen door het heelal.

We sloten 2016 af met een gezamenlijke kerstbijeenkomst bij het IVN gebouw waar we met een kaarslichtje tussen de runsloten door op weg gingen naar de lekker warme vuurkorf.

Maria van de Ven

Contactgegevens IVN-werkgroepen Valkenswaard

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Bomenwerkgroep	Janka Kessener-Kochen		
	Telefoon: 2075280	jankakessenerkochen@onsbrabantnet.nl	
Cursuswerkgroep	Anneke Droog	2014727	w.droog@wanadoo.nl
Documentatiecentrum	Ria Rutten	2015723	h.rutten21@chello.nl
Natuurwerkgroep	Harrie van de Broek	2018239	h.broekbrom@onsmail.nl
Natuurwerkgroep Malpie	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Jeugd-IVN	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Leskisten	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Publiciteit	Emile Weijters	2075670	e1000acmw@gmail.com
Redactiewerkgroep	Mieke van Baalen	2217748	miekevanbaalen@gmail.com
Schoolgidsengroep	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Schoolproject	Fanny van Zon	2212983	fanny.van.zon@hetnet.nl
Schoolproject uitleen	Wil Koopman	2017955	wiljakoopman@onsmail.nl
Tuinwerkgroep	Irene Martens	2018712	ireen@onsmail.nl
Vogelwerkgroep	Gerrit Klitsie	2048951	gklitsie1947@kpnmail.nl
Wandelingen (incl. Waalre)	Emile Weijters	2075670	e1000acmw@gmail.com

Contactgegevens IVN-werkgroepen Waalre

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerk Aalst	Chantal v. d. Strigt	2217250	oudenstrigt@hetnet.nl
Natuurwerkgroep Waalre	Wim van Stipdonk	2216573	stipd017@planet.nl
Milieuwerkgroep Waalre	Leo Eijkelenboom	2216996	leo@eijkelenboom.com
Vlindertuin Waalre	Bernard Fransen	2216011	fransenb@xs4all.nl
Wandeling Wolders Ven	Paulien Zuidweg	2217021	zuidwegp@gmail.com
Opleidingencontact Waalre	Bep van Stipdonk	2216573	stipd017@planet.nl
Wandelroutes	Cor de Jong	2115479	cfjdejong@versatel.nl

Contactgegevens IVN-werkgroepen Riethoven

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerkgroep	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
Schoolwandelingen	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
IVN-wandelpaden	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com
Vlindertuin Riethoven	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com

Redactieleden Valkenswaard - Aalst/ Waalre

Mieke van Baalen
Nelly van der Burgt
Arthur Jeurissen
Wouter Kiela
Irene Martens
Annelies Theeuwes
Frans Vierstraete

LET OP

Tekst digitaal aanleveren als los bestand op ons mailadres:
natuurwijzer@gmail.com

Wilt U de illustraties als een los bestand aanleveren,
dit is belangrijk om een goede kwaliteit afdruk te krijgen

De inleverdatum voor het zomernummer

Vrijdag, 16 juni 2017

